

Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Ilona Lisníková

**KVALITA ŽIVOTA NA FRÝDLANTSKU
V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc

Olomouc 2013

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo):	Bc. Ilona Lisníková (R100206)
Studijní obor:	Regionální geografie
Název práce:	Kvalita života na Frýdlantsku v Moravskoslezském kraji
Title of thesis:	Quality of life in Frýdlantsko microregion in Moravian-Silesian region
Vedoucí práce:	Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc
Rozsah práce:	
Abstrakt:	Práce se zabývá analýzou spokojenosti s kvalitou života, probíhající formou dotazníkového šetření v letech 2011 – 2012 v obcích na území Frýdlantska
Klíčová slova:	kvalita života, region Frýdlantsko v Moravskoslezském kraji, dotazníkové šetření
Abstract:	Thesis deals with research of happiness with quality of life in the region, which was analyzed with the questionnaire during 2011 – 2012 in the communities of the region Frýdlantsko
Key words:	quality of life, Frýdlantsko region in Moravian-Silesian region, questionnaire survey

Tímto prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracovala zcela samostatně pod vedením **Doc. RNDr. Václava Touška, CSc** a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

Olomouc, 26. dubna 2012

.....

podpis

Na tomto místě bych chtěla poděkovat panu Doc. RNDr. Václavu Touškovi, CSc za poskytování cenných rad a poznatků při zpracování této diplomové práce, také RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za pomoc při zpracování dat. Děkuji rovněž své rodině a přátelům za velkou podporu.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ilona LISNÍKOVÁ**
Osobní číslo: **R100206**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Kvalita života na Frýdlantsku v Moravskoslezském kraji**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce: zhodnotit spokojenost obyvatel sledovaného mikroregionu z hlediska kvality života
Kapitola 1: Geografická charakteristika území
Kapitola 2: Kvalita života v geografickém výzkumu
Kapitola 3: Příprava a realizace šetření
Kapitola 4: Vyhodnocení geografického šetření - zjištění závislostí
Kapitola 5: Hlavní poznatky z geografického výzkumu

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

IRA, V., ANDRÁŠKO, I. (2007): Kvalita života z pohľadu humánnej geografie. Geografický časopis, 59, č. 2, s. 159?179.

ANDRÁŠKO, I. (2008): Hlavné komponenty spokojnosti s kvalitou životných podmienok v mestských štvrtiach Bratislavy. In: Kallabová, E., Smolová, I., Ira, V. a kol.: Změny regionálních struktur České republiky a Slovenské republiky. Ústav Geoniky AV ČR a UP v Olomouci, Brno, s. 74?79.

IRA, V. (2003a): Územná diferenciacia vybavenosti bytov v SR ako jednej z dimenzií kvality života. České a slovenské regiony na počátku třetího milénia. Sborník 6. česko-slovenského akademického semináře z geografie. Brno, s. 20?26.

Vedoucí diplomové práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 30. listopadu 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2012

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 30. listopadu 2010

Obsah

1. Úvod a cíl práce	9
2. Kvalita života v geografickém výzkumu.....	10
2.1 Pojem „kvalita života“	10
2.2 Subjektivní a objektivní dimenze kvality života	11
2.3 Metody výzkumu kvality života a výběr indikátorů.....	12
3. Geografická charakteristika studovaného území	14
3.1. Vymezení území.....	14
3.2. Demografie, osídlení regionu a hospodářství.....	15
2.3 Fyzickogeografická charakteristika mikroregionu Frýdlantsko	22
3. Příprava, realizace a metody šetření.....	23
3.1 Příprava dotazníkového šetření	23
3.2 Metodika zpracování a zdroje dat	23
3.3 Průběh výzkumu a jeho reprezentativnost	26
3. 3.1 <i>Reprezentativnost výzkumu podle pohlaví a věku</i>	27
3. 3.2 <i>Reprezentativnost výzkumu podle nejvyššího dosaženého vzdělání</i>	28
3. 3.3 <i>Reprezentativnost výzkumu podle místa narození</i>	29
3.3.4 <i>Reprezentativnost výzkumu podle ekonomické aktivity</i>	30
4. Vyhodnocení dotazníkového šetření – zjištění závislostí.....	31
4.1 Podmínky a kvalita bydlení v obcích na Frýdlantsku.....	31
4.2. Sousedské vztahy na Frýdlantsku.....	34
4.3 Zdravotní a sociální péče na Frýdlantsku	35
4.3.1 Zdravotní péče pro děti, mládež a dospělé.....	35
4.3.2 Sociální péče (zdravotně postižení a starší obyvatelé) v regionu	38
4.4 Kvalita a sortiment obchodů a služeb v obcích regionu	42
4.5 Možnosti sportovních a rekreačních aktivit – pro děti, mládež a dospělé v regionu.....	45
4.6. Kulturní a společenské aktivity v regionu	49
4.7 Hodnocení možností/rozsahu pracovních příležitostí v obcích regionu	51

4.8 Veřejná doprava, kvalita a podmínky v regionu	58
4.9 Školská zařízení v regionu	62
4.10 Bezpečnost v obcích regionu	65
4.11 Zapojení obyvatel obcí do veřejného života	67
4.12 Životní prostředí v obcích Frýdlantska	69
Závěr	77
Literatura a jiné zdroje informací	80
Summary	84
Přílohy	85
Seznam příloh	86

1. Úvod a cíl práce

Mikroregion Frýdlantsko (Frýdlant nad Ostravicí) zahrnuje území obcí, situovaných v prostředí Moravskoslezských Beskyd či na jejím úpatí. Poměrně výhodná poloha a přírodní potenciál regionu by se mohly jevit jako předpoklady ke spokojenosti života místních obyvatel. Otázkou ovšem je: Jsou opravdu místní obyvatelé s kvalitou života spokojeni? Ta se týká nejen hodnocení kvality životního prostředí, ale také dostupnosti služeb a zázemí, potřebných pro život a rovněž jejich pocitové vnímání spokojenosti jednotlivých složek kvality života. Pro obyvatele jiných regionů, bydlících zejména v ostravsko–karvinské aglomeraci, se může jevit území Frýdlantska velmi atraktivně nejen jako oblast rekreační, ale také jako potenciální místo trvalého bydliště. Úkolem této práce bude také zjištění, jestli počet obyvatel na Frýdlantsku roste či ubývá kvůli migraci lidí. Byly proto stanoveny tyto dílčí cíle:

- seznámit se s pojmem kvality života a pomocí teoretické roviny seznámit s kvalitou života v geografickém výzkumu,
- zhodnotit celkovou spokojenost dotazovaných obyvatel s kvalitou života na Frýdlantsku,
- identifikovat disparity v hodnocení spokojenosti s kvalitou života respondentů v jednotlivých obcích Frýdlantska,
- zjistit závislost hodnocení kvality života na struktuře dotazovaných občanů (podle pohlaví, věku, místu narození, vzdělání, ekonomické aktivity a typu bydlení)
- porovnat subjektivní vnímání kvality života na Frýdlantsku s jeho objektivním hodnocením (porovnat tedy tzv. dimenze kvality života)
- postihnout specifika regionu Frýdlantsko mezi ostatními regiony v Moravskoslezském kraji.

Hypotéza, která byla před zpracováním práce zvolena, předpokládala, že dotazníkové šetření potvrdí, že u respondentů převládá spokojenost se základními složkami života v mikroregionu.

2. Kvalita života v geografickém výzkumu

2.1 Pojem „kvalita života“

Termín kvalita života a jeho výzkum je poměrně novým fenoménem a stává čím dál populárnějším. Výzkumy kvality života se dostaly do povědomí širší odborné veřejnosti jako relativně nové téma přibližně až kolem roku 1960 (Potůček a kol. 2002, in Heřmánková 2012), ale zájem o studium tohoto fenoménu by bylo možné sledovat již mnohem dříve. Dle Heřmánkové (2012) byl tím hlavním impulsem k výzkumu kvality života jak značné materiální bohatství nejvyspělejších zemí západní Evropy a USA, tak i výrazná změna v hodnotových orientacích a šíření konzumního způsobu života obyvatel v těchto zemích. Tento trend začal být podle Heřmánkové nejintenzivněji pozorovatelný ve druhé polovině 60. let, kdy se po válce do produktivního věku dostala generace osob vyrůstající v nových podmínkách světa rozděleného ideologicky, politicky, hospodářsky, vojensky a posléze i demograficky. Podle Schuesslera a Fishera (1985, in Andráško 2005) se pojem kvalita života poprvé v seznamu termínů objevil v odborném časopise *Sociological abstract* až v roce 1979.

Podle Andráška (2005) je jednou ze základních charakteristik kvality života terminologická nejednotnost a multidisciplinarita. Terminologická nejednotnost se projevuje v neexistenci jednotné všeobecné definici kvality života a v důsledku toho vznikem nejednotného používání podobných a souvisejících pojmů jako udržitelnost, životní úroveň, lidské blaho a další. Výzkum kvality života se totiž začal rozvíjet na poli mnoha vědních disciplín (ekonomie, psychologie, geografie, sociologie atd.) a tedy izolovaně v rámci jednotlivých disciplín. Geografie, jako obor na hranici věd přírodních, společenských a technických, je schopna přiblížit se k vyváženému interdisciplinárnímu pojetí konceptu kvality života. Podle Kladiva (2012) kvalita života zároveň vykazuje projevy silné prostorové disproporce, což geografie jako věda o prostoru může lehce uchopit a také disponuje teoretickým aparátem nutným k výzkumu její prostorové diferenciaci. Kvalita života se totiž primárně váže k člověku a k určitému prostoru. Cummins (1997) a Massam (2002, in Ira, Andráško 2007) označují pojem kvality života za velmi těžko definovatelný a extrémně komplexní. Ira a Andráško (2007) poukazují na fakt, že se autoři, zabývající se problematikou kvality života, vyhýbají vytvoření vlastní definice pojmu kvality života a vysvětlují si to snahou o zachování objektivitu a pluralitou přístupů konfrontovaných v rámci těchto studií.

Uvádějí, že často dochází spíše k definování kvality života po praktické potřeby jejich vlastních konkrétních výzkumů, které se netýkají obecné definice kvality života. V této oblasti tedy chybí obecně přijímaný model a vymezení, které je ovšem již od počátku vnímání a výzkumu kvality života velmi důležité.

Protože není zatím obecně vymezena definice pojmu kvality života, pohledy na kvalitu života mohou být různé. Tyto pohledy spolu obsahově často souvisí, v některých významech se zase odlišují a rozbíhají. Podle van Kampa et al. (2003) se pojmy, vyskytující se v mnoha definicích, a týkající se problematiky života silně korelují nebo mohou být zaměňovány s pojmy jako blaho (well-being), životní úroveň, kvalita prostředí (quality of place), štěstí (happiness), zdraví (health) či trvalá udržitelnost a jiné. Kamp je označil je za tzn. metakoncepty kvality života.

2.2 Subjektivní a objektivní dimenze kvality života

Na potřebu rozlišovat mezi subjektivním vnímáním kvality života a objektivním hodnocením jeho podmínek poukazuje Hancock (2000, in Ira, Andráško 2007). Ve výzkumech kvality života se i přes velmi různorodá pojetí a nekomplexnost často objevuje srovnávání subjektivní (individuální či personální aspekty – např. názory, postoje, percepce atd.) a objektivní dimenze kvality života (vnější podmínky a vlivy prostředí na život člověka). Je to alespoň jedna stránka výzkumu kvality života, jejíž uplatnění je v analýzách kvality života společné. Podle Myerse (1987, in Ira, Andráško 2007) je kvalita života tvořená charakteristikami oblasti či územím, které ovlivňují život jeho obyvatel (kvalita ovzduší, doprava apod.) a jejich vlastním subjektivními hodnocením těchto podmínek.

Konkrétně podle Massama (2002) se musí kvalita života dotýkat jak environmentální, tak i psychologické dimenze kvality života. Podle Mandyse (2009) se u kvality života jedná o individuální fenomén, který v očích každého jedince představuje odlišné hodnoty. Pacione (2003b in Andráško 2005) také uvádí, že většině případů se význam pojmu kvalita života vztahuje buď k podmínkám, ve kterých lidé žijí, nebo k určitým atributům lidí samotných. Terminologickým vyjádřením obou základních dimenzí kvality života jsou pojmy kvalita prostředí (environmental quality) a lidské blaho (human well-being).

Mnoho autorů se zabývalo otázkou, jaký může být vztah mezi subjektivní a objektivní dimenzí a jaká je mezi dimenzemi závislost. Někteří z nich např. Allison et

al. (1997, in Ira, Andráško 2007) uvádí, že mezi subjektivní a objektivní dimenzí může být relativní nezávislost. Svou teorii dokázal na příkladě, že obyvatelé chudších oblastí nemusí být nutně méně šťastní než obyvatelé bohatších zemí.

Na obr. 1 je ukázán rozdíl mezi vnějšími atributy, popsány jako aréna hmotného života (Material life arena) a osobními či vnitřními faktory lidí (Personal life arena). Aréna hmotného života se skládá z řady prvků, které se týkají sociálního, fyzického a ekonomického prostředí v geografickém prostředí, toho, kde lidé žijí. Atributy kvality života mohou být různé. Mohou se týkat služeb, zdravotnictví, volného času, rekreačních zařízení, životního prostředí či trhu práce a dalších. Culyer (1990, in Rogerson) uvádí, že kvalitu těchto atributů obyvatelé charakterizují různým způsobem a podle různých kritérií. Tyto charakteristiky mohou být hodnoceny podle přístupu, účinnosti či dostupnosti.

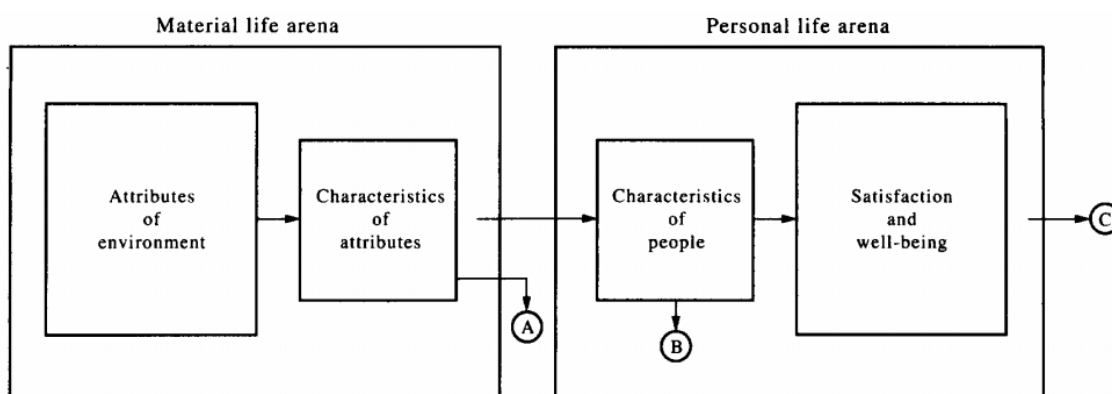

Fig. 1. Environmental quality of life.

Obr. 1 Vztah mezi subjektivními a objektivními dimenzemi kvality života podle Rogersona
 Zdroj: Rogerson, 1995

2.3 Metody výzkumu kvality života a výběr indikátorů

Problémem, který se často týká výzkumu kvality života, je vhodný výběr vstupních indikátorů. K jejich identifikaci se používá podle Andráška (2005) čtyř základních principů:

- stanovení ukazatelů kvality života na základě rozhodnutí samotného výzkumníka,
- výběr indikátorů pomocí přehledu a zhodnocené vhodné literatury,

- identifikace ukazatelů na základě širšího průzkumu tj. využití dotazníkové metody sběru informací a percepce obyvatel nebo jiné metody, na základě které se zjistí názory a preference obyvatel,
- kombinace výše uvedených možností sběru informací.

Podle Andráška (2006) je jedna z nejdůležitějších součástí zájmu o kvalitu života oblast sociálních indikátorů. Tedy zaměření zejména na stránku sociálně – demografickou dimenzi kvality života, která často vychází ze sociálních, demografických, kulturních či ekonomických ukazatelů. Celosvětovým zájmem jsou podle něj studie kvality života v městech. Ve své práci „Sociálně – demografická dimenzia kvality kvality života v Bratislave“ rovněž zdůrazňuje důležitost podmínek bydlení jako nedílnou součást komplexního přístupu ke kvalitě života.

Výzkumy kvality života využívají indikátoru jakým je například index kvality života, díky kterému je možné srovnat kvalitu života ve všech státech či regionech světa. Hagerty et al. (2001) se ve svém článku snažili přijít na možné nedostatky při tvorbě indikátorů k indexům kvality života a naopak u některých vyzdvihli jejich užitečnost.

Podle Andráška (2007) není vůbec překvapivé, že vzhledem k pluralitě názorů na výzkum kvality života v současnosti neexistuje všeobecně akceptovaný model. Existují pouze různé modely, které jsou značně odlišné. O jejich klasifikaci se pokusil van Kamp (in Andráško, 2007). Van Kamp rozděluje strukturálně modely kvality života na empirické a teoretické. Mezi teoretické patří vztahy mezi jednotlivými složkami kvality života v teoretické rovině a empirické reprezentují reálně existující vztahy. Jejich praktické uplatnění hlavně předpokládá formulaci teoretického modelu a jeho následné empirické testování.

Kvalita života je fenoménem tak starým jako lidstvo samotné. První zmínka o studiu tohoto tématu a všeobecně zájem o výzkum kvality života nastala ovšem až počátkem minulého století. Téma kvality života se stává čím dál populárnějším.

3. Geografická charakteristika studovaného území

3.1. Vymezení území

Zvoleným územím pro analýzu spokojenosti občanů s kvalitou života je oblast mikroregionu Frýdlantsko, jež se shoduje vlastním vymezením s územím správního obvodu obce s rozšířenou působností Frýdlant nad Ostravicí (dále ORP Frýdlant nad Ostravicí). Mikroregionem může být jakékoliv území vymezené pro potřebu analýzy určitých souvislostí a vztahů. Zvolený mikroregion Frýdlantsko je situován v jižním cípu Moravskoslezského kraje a rozkládá se na území 317,45 km². V jihovýchodní části kopíruje státní hranici se Slovenskem a na jihu sousedí se Zlínským krajem. V západní části s jeho hranicí již sousedí obce správního obvodu Frenštát pod Radhoštěm, severní hranici kopíruje území obcí správního obvodu Frýdek - Místek. Spolu se správními obvody ORP Frýdek - Místek, Třinec a Jablunkov náleží ORP Frýdlant nad Ostravicí do okresu Frýdek - Místek. S platností od 1. 1. 2005 se území správního obvodu ORP Frýdlant nad Ostravicí týkala následující změna. Do konce roku 2004 patřilo do území správního obvodu celkem 10 obcí. Začátkem roku 2005 se ale z ORP Frenštát pod Radhoštěm přesunula obec Kunčice pod Ondřejníkem pod správu ORP Frýdlant nad Ostravicí. (ČSÚ, 2006) Správní obvod je tedy počínaje tímto rokem vymezen územím následujících jedenácti obcí: Frýdlant nad Ostravicí, Bílá, Čeladná, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pržno, Pstruží a Staré Hamry. Centrum oblasti Frýdlant nad Ostravicí je jak centrem správní oblasti obce s rozšířenou působností, tak zároveň obcí s pověřeným obecním úřadem. (Digis, 2012)

Všech jedenáct obcí vymezeného mikroregionu náleží také do tzv. Zájmového sdružení Frýdlantsko – Beskydy¹. Sdružení vzniklo roku 1999, jeho cílem je regionální spolupráce, ochrana a prosazování společných zájmů. Patří do něj všech 11 obcí mikroregionu + obce Baška a Lhotka. (Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 2013)

Frýdlantsko se také zapojilo rovněž do projektů Místní akční skupiny Pobeskydí. Ta byla formálně založena v březnu roku 2004 jako zájmové sdružení právnických osob, byly schváleny její stanovy a zvoleny její orgány. Krom zapojení mikroregionu Frýdlantsko – Beskydy spolupracuje také mikroregion měst a obcí povodí Ondřejnice,

¹ Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy je taktéž nazýváno mikroregionem Frýdlantsko – Beskydy. Vymezení mikroregionu Frýdlantsko - Beskydy je ale odlišné od stanoveného mikroregionu Frýdlantsko v této diplomové práci.

povodí Morávky, povodí Stonávky a další 4 samostatné obce (Chotěbuz, Horní Suchá, Staré město, Stonava). Jejím hlavním posláním je mnohostranná podpora udržitelného rozvoje venkova. V současnosti má Místní akční skupina Pobeskydí 7 zaměstnanců, kteří se zabývají administrací programů založených na principech LEADERu, přípravou rozvojových projektů financovaných z nejrůznějších dotačních zdrojů, hlavně fondem Evropské Unie a zpracováním různých analytických a strategických materiálů. (MAS Pobeskydí, 2012)

V roce 2000 byl založen Euroregion "Beskydy" a sdružoval příhraničních regiony z České republiky, Polska a Slovenska. Pod správu Euroregionu Beskydy patří také Frýdlantsko. V únoru 2000 byla nejdříve podepsána Smlouva o slovensko - polském společenství pod názvem Euroregion "Beskydy", k přidružení české strany - Regionu Beskydy do již existujícího Euroregionu Beskydy došlo v červnu 2000 ve městě Frýdek - Místek, kde zástupci příhraničních regionů z České republiky, Polska a Slovenska podepsali dohodu, kterou vznikl historicky první euroregion spojující hranice tří postkomunistických zemí. (Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2012)

3.2. Demografie, osídlení regionu a hospodářství

Prakticky až do přelomu 12. a 13. století pokrýval území Frýdlantska rozsáhlý hvozd, proložený starými obchodními stezkami. Až ve 13. století nastalo období intenzivnějšího osídlování zejména Slovany a obyvatel z německých oblastí. V průběhu 16. a 17. století zasáhla další kolonizační vlna tzv. pasekářská (valašská) kolonizace téměř neosídlené plochy v horách. Rozšířilo se zde proto pastevecké salašnické hospodaření. Ze samot se postupně stávaly osady a z nich horské obce. Na konci této kolonizace byla v podstatě vytvořena síť obcí, jak je známe v současné době. Ve větších městech a osadách se začalo rozvíjet soukenictví. Až třicetiletá válka způsobila v tomto území velmi vysoké ztráty obyvatelstva. (Weissmanová, 2004)

V 17. století se vybudovaly železárnny ve Starých Hamrech², o století později také v Čeladné a Frýdlantě nad Ostravicí. V tu dobu se také rozšířila výroba skla v Kunčicích pod Ondřejníkem. Také pěstování brambor zde bylo důležité pro obživu

² První zmínky o obci Staré Hamry se datují okolo roku 1640, kdy zde byly založeny první železárnny - hamry ke zkoumání železa. Poté, co se v nedalekých obcích (jako např. ve Frýdlantě nad Ostravicí) začaly budovat nové hutě, počalo se zdejšími osadám říkat hamry staré, čili Staré Hamry. Odtud získala obec svůj název. Později byly železárnny v obci zrušeny. (Obec Staré Hamry, 2013)

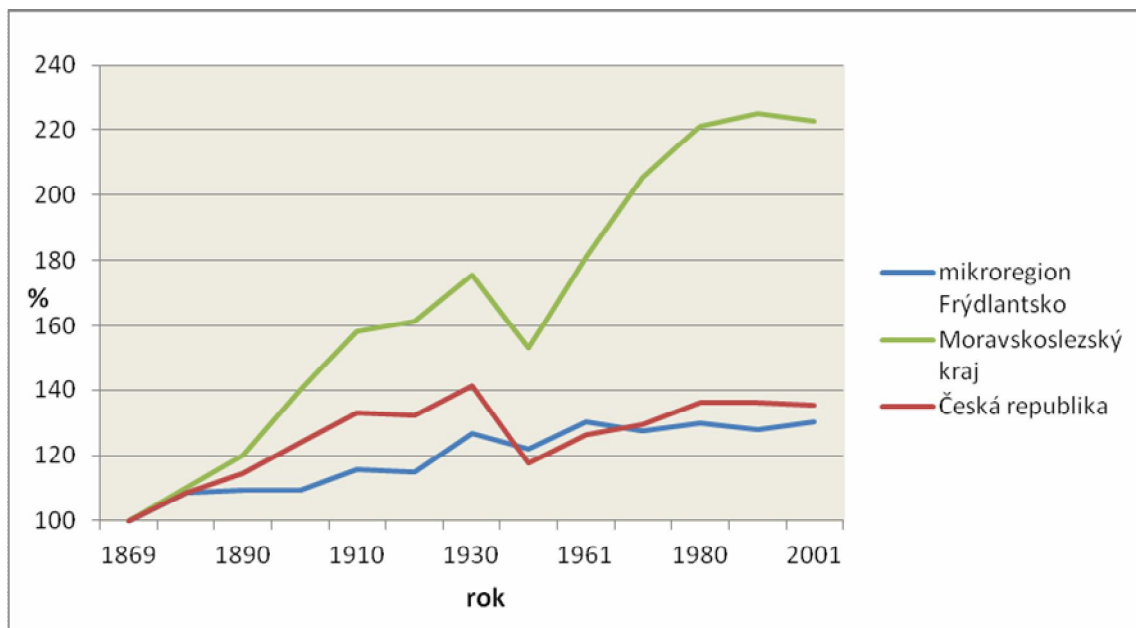
obyvatelstva. Na začátku 19. století ovšem kvůli neúrodě brambor došlo k velkému hladomoru, který vedl k výraznému snížení počtu obyvatel. V tomto století byla vybudována značná infrastruktura území – železniční tratě díky rozvoji průmyslu. Rozvoj průmyslu způsobil ovšem velké migrace a odchod mladých lidí za prací do větších měst např. Frýdlantu nad Ostravicí, Ostravy atd. V tomto regionu vedl primární směr rozvoje směrem k hutní výrobě, založené na místních zásobách železné rudy, později též na zásobách uhlí v nedalekých pánevních oblastech. (Weissmannová a kol., 2004)

V tabulce 1 je viditelný vývoj počtu obyvatel dle statistik sčítání lidu počínaje rokem 1869 až do roku 2001. Na první pohled také je z obr. 2 zřejmé, že vývoj počtu obyvatel byl v Moravskoslezském kraji dosti dynamický. Vývoj počtu obyvatel konkrétně na Frýdlantsku má ale za celé sledované období obecně stále mírně stoupající tendenci s občasnými poklesy obyvatel.

Tab. 1: Pohyb obyvatelstva v mikroregionu Frýdlantsko, Moravskoslezském kraji a ČR v letech 1869 – 2001

Sčítání lidu	Česká republika			Moravskoslezský kraj			Mikroregion Frýdlantsko		
	počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)	počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)	počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)
1869	7 565 463	100,0	100,0	569 880	100,0	100,0	16 920	100,0	100,0
1880	8 223 227	108,7	108,7	627 329	110,1	110,1	18 405	108,8	108,8
1890	8 666 465	114,6	105,4	684 411	120,1	109,1	18 536	109,6	100,7
1900	9 374 028	123,9	123,9	797 673	140,0	116,5	18 514	109,4	99,9
1910	10 076 727	133,2	107,5	902 201	158,3	113,1	19 567	115,6	105,7
1921	10 009 480	132,3	99,3	919 027	161,3	101,9	19 469	115,1	99,5
1930	10 674 240	141,1	113,9	999 662	175,4	108,8	21 419	126,6	110,0
1950	8 896 086	117,6	83,3	871 511	152,9	87,2	20 637	122,0	96,3
1961	9 571 531	126,5	89,7	1 032 667	181,2	118,5	22 067	130,4	106,9
1970	9 807 696	129,6	102,5	1 170 949	205,5	113,4	21 559	127,4	97,7
1980	10 291 927	136,0	104,9	1 260 986	221,3	107,7	22 002	130,0	102,1
1991	10 302 215	136,2	107,6	1 283 271	225,2	101,8	21 626	127,8	98,3
2001	10 230 060	135,2	99,3	1 269 467	222,8	98,9	22 018	130,1	101,8

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 - 2005, I. díl, ČSÚ 2006, vlastní zpracování
 Výsvětlivky: Bi – bazický index, Ři – řetězový index

Obr. 2 Pohyb obyvatelstva v regionu Frýdlantsko, Moravskoslezském kraji a ČR podle bazického indexu v letech 1869 - 2001

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 - 2005, I. díl, ČSÚ 2006, vlastní zpracování

V období od prvního oficiálního sčítání lidu až do roku 1930 se počet obyvatel obecně v celé České Republice zvyšoval, tehdy vzrostl počet obyvatel na Frýdlantsku o téměř 4 500 osob. Takto vysoký nárůst obyvatel nastal hlavně díky hospodářskému růstu v období první republiky v intercenzálním období 1921 – 1930. Jen v tomto mezidobí vzrostl počet obyvatel na Frýdlantsku o dva tisíce. U výsledků následujícího sčítání lidu z roku 1950 počet obyvatel na území České republiky prudce klesl. Ve třicátých a čtyřicátých letech bylo území České republiky těžce poznamenáno hospodářskou krizí, druhou světovou válkou a poválečnými přesuny obyvatelstva. Tehdy se v České republice mezi roky 1930 a 1950 snížil počet obyvatel o 16,5% (v Moravskoslezském kraji nastal pokles o 13 %).

Území Frýdlantska bylo v pomnichovském období až do osvobození v dubnu 1945 zabráno Německem. Poměrně těžce přístupný horský masiv Beskyd byl zejména na sklonku druhé světové války jedním z center protihitlerovského odboje. (*MAS Pobeskydí, 2008*) Z prezentovaných dat vyplývá, že úbytek obyvatel na Frýdlantsku kvůli odsunu německého obyvatelstva po druhé světové válce, nebyl tak markantní jako v jiných regionech. Dokonce úbytek obyvatelstva zde dělal pouze 4 procentní body. Podle Statistického lexikonu obcí v tehdejší republice Československé tehdy žilo v roce 1930 na území obcí Frýdlantska pouze kolem 200 obyvatel německé národnosti, což

vycházelo zhruba na 1 % všech tehdejších obyvatel regionu. Nejvíce z nich – celkem 122 osob – žilo v obci Frýdlant nad Ostravicí.

V dalším období počínaje rokem 1950 až do roku 2001 se počet obyvatel obecně postupně mírně na Frýdlantsku zvyšoval. Pokles počtu obyvatel nastal jen mezi lety 1961 – 1970 o 508 obyvatel a 1980 – 1991 o 376 obyvatel. Důvodem poklesu obyvatelstva v intercenzálním období 1960 - 1970 byla pravděpodobně stavba přehradní nádrže Šance v obci Staré Hamry. Kvůli stavbě přehrady musel být zbourán střed obce Staré Hamry s vlakovým nádražím a přilehlými rodinnými domy (viz obr. 3 a 4). Podle údajů ze sčítání lidu Českého statistického úřadu došlo ve Starých Hamrech k úbytku o 1036 obyvatel v intercenzálním období 1961 - 1970, obec tedy přišla o více jak polovinu obyvatelstva. Nuceně vystěhovaní obyvatelé vesnice z velké části přesídlili ze Starých Hamer do nejbližších obcí, jako Ostravice či Frýdlant nad Ostravicí, kde byly pro tyto účely postaveny nové byty, ale došlo k migraci i mimo region. Stěhování obyvatel ze Starých Hamer do uvedených obcí lze také vysvětlit nárůstem obyvatel o 16 % ve městě Frýdlant nad Ostravicí a o 3 % v obci Ostravice během intercenzálního období 1961-1970. Etapa po roce 1989, tedy postupný přechod z centrálně plánovaného hospodářství na tržní ekonomiku, byla poznamenána restrukturalizací hospodářství a postupnou transformací ekonomiky. Tím lze také vysvětlit mírný pokles počtu obyvatel na Frýdlantsku v období mezi sčítáním lidu 1980 – 1991. V zejména průmyslově orientovaném Frýdlantsku docházelo k postupnému snižování zaměstnanců v oblasti druhého sektoru národního hospodářství (průmyslu a stavebnictví).

U obcí na území Frýdlantska lze upozornit na průběh od roku 1970 na nejdynamičtější růst obyvatel obce Frýdlant nad Ostravicí, a naopak velmi prudký pokles obyvatel u obce Staré Hamry a Bílá podle dat ČSÚ. Pokles u těchto dvou obcí pokračoval i nadále do roku 2011, jak bude psáno v další kapitole.

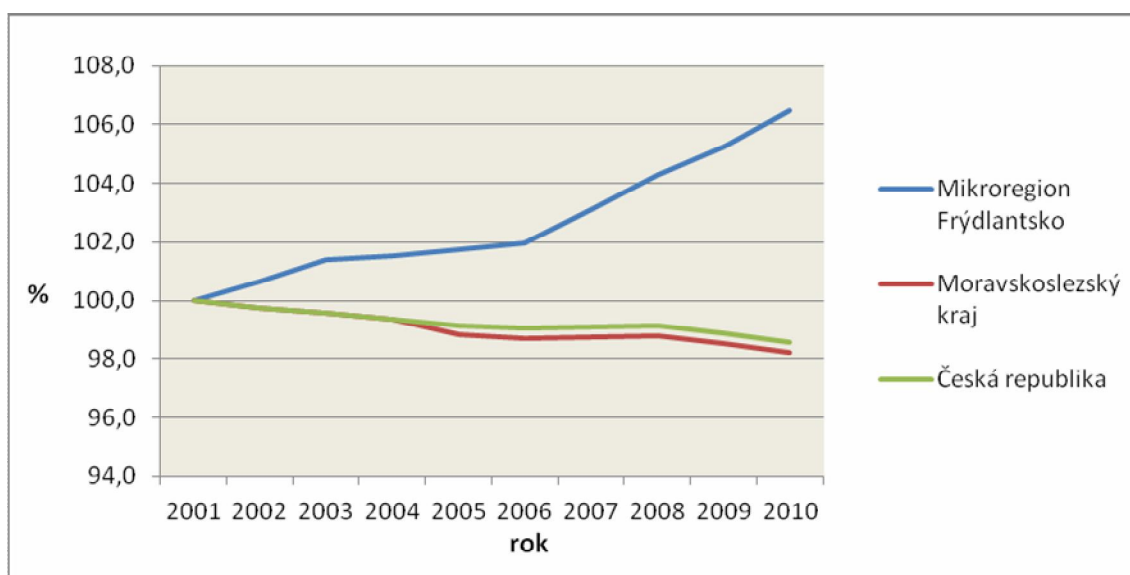
Obr. 3 Centrum obce Staré Hamry před stavbou přehradní nádrže Šance s později zrušenou železniční zastávkou Železnice Ostravice – Staré Hamry - Bílá sloužila v první polovině 20. století hlavně ke svážení vytěženého dřeva z nepřístupných partií hor a nahrazovala i doplňovala vodní cesty, kterými se splavovalo dřevo k dalšímu zpracování
Zdroj: Geocaching, 2011

Obr. 4 Vodní nádrž Šance na území bývalého centra obce Staré Hamry (z důvodu opravy a výměny technologií přehradní hráze probíhající od roku 2010, byla vypuštěna část přehrady)
Autor: Ilona Lisníková, 2013

V návaznosti na vývoj obyvatelstva mezi lety 1869 - 2001 navazuje obr. 5. Při srovnání s průběhem pohybu obyvatelstva na předchozím obr. 4 je nápadný prudší nárůst obyvatel na Frýdlantsku v mezidobí 2001 - 2010. V případě ČR a Moravskoslezského kraje celkově obyvatelstvo klesalo téměř o 4% během tohoto období.

Podle ročenky ČSÚ Lidé a společnost přibylo na Frýdlantsku během období 2001 - 2010 díky migraci více jak dva tisíce obyvatel. Vzhledem ke střednímu stavu obyvatel³ Frýdlantska v období 2001 – 2010 se zvýšil díky migraci podíl obyvatelstva o 10 %. Pro srovnání druhý největší růst díky migraci v rámci Moravskoslezského kraje nastal v ORP Frenštátu pod Radhoštěm, kde se v letech 2001 – 2010 zvýšil podíl obyvatel o 3 %. Region Frýdlantska má ve srovnání s ostatními regiony Moravskoslezského kraje proto výjimečné postavení. Žádný z nich nevykazuje totiž tak výjimečné migrační toky. Ve většině ostatních regionů Moravskoslezského kraje převažuje vystěhovalectví nad přistěhovalectvím. Na rozdíl od většiny ostatních regionů Moravskoslezského kraje na Frýdlantsku počet obyvatel tedy nadprůměrně stoupá.

Obr. 5 Pohyb obyvatelstva v regionu Frýdlantsko, v Moravskoslezském kraji a ČR podle bazického indexu v letech 2001 – 2010

Velmi prudce stoupající počet obyvatelstva v regionu Frýdlantsko mezi lety 2001 – 2010 je důsledkem vysokého celkového přírůstku obyvatel. Podle tab. 2 je

³ Střední stav obyvatel byl vypočítán jako součet počtu obyvatel v prvním a posledním roce sledovaného období, vydělený dvěma

narůst obyvatel výsledkem velkého migračního salda, kdy počet přistěhovaných vysoce převyšují počet vystěhovaných. Nárůst přistěhovanců se od roku 2001 stále zvyšuje. Výjimku představují v posledních letech obce Bílá, kde převažuje počet vystěhovaných nad přistěhovanými.

Počínaje rokem 2003 až do současnosti již v regionu nastala převaha osob starších 65 -ti let nad osobami mladšími 15 - ti let. Index stáří⁴ tedy nabył hodnot větších jak 100. Z toho největší podíl představují ženy starší 65 let. Naopak podíl obyvatel mladších 15 let stále klesá a v období mezi sčítáním lidu 2001 – 2011 došlo k poklesu o téměř 1,8%. Podle ČSÚ je nejvyšší podíl občanů starších 65 let v obci Staré Hamry. Naopak věkově nejmladší obyvatelstvo žije v Malenovicích. Poměrně vysoká úmrtnost obyvatel Frýdlantska je způsobena právě kvůli vysokému průměrnému věku místních obyvatel.

Tab. 2 Pohyb obyvatel v mikroregionu Frýdlantsko v letech 2001 – 2011 (vždy k poslednímu dni v roce)

rok	Počet obyvatel	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přist'.	Vyst'.	Migrační saldo	Celkový přírůstek
2001	22 067	193	288	-95	458	280	178	83
2002	22 213	164	284	-120	588	322	266	146
2003	22 373	187	281	-94	522	268	254	160
2004	22 405	206	282	-76	504	396	108	32
2005	22 449	190	295	-105	516	367	149	44
2006	22 501	187	258	-71	475	352	123	52
2007	22 754	252	263	-11	569	305	264	253
2008	23 016	212	285	-73	610	275	335	262
2009	23 224	216	284	-68	563	287	276	208
2010	23 498	230	275	-45	618	299	319	274
2011	23 698	233	261	-28	654	336	318	290

Zdroj: Databáze demografických údajů za ČR 1971-2011, ČSÚ, 2013

Vysvětlivky: přist' – přistěhováłi; vyst' – vystěhováłi

⁴ Index stáří je velmi často používanou charakteristikou věkové struktury obyvatelstva. Vyjadřuje, kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do věku 15 let. Jestliže je výsledná hodnota nižší než sto, podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než obyvatel starších 65 let. Jestliže je výsledná hodnota vyšší než sto, podíl staršího obyvatelstva je vyšší než podíl obyvatelstva do 15 let

2.3 Fyzickogeografická charakteristika mikroregionu Frýdlantsko

Z hlediska regionální geografie náleží Frýdlantsko k Vnějších Západním Karpatům a vzniklo alpínským vrásněním koncem třetihor. Na geologické stavbě se podílejí hlavně předkvarterní flyšové příkrovy. Hlavními vodními toky řešeného území je řeka Ostravice, vznikající spojením Bílé a Černé Ostravice, a řeka Čeladenka. Tok Ostravice tvoří zčásti historickou hranici mezi Moravou a Slezskem. Rozkolísanost průtoků jednotlivých toků se projevuje čas od času povodňovými stavy, které působí značné škody. Výrazným hydrobiologickým prvkem je vodní dílo Šance, vybudované v šedesátých letech minulého století na horním toku řeky Ostravice a plní úlohu zásobárny pitné vody. Celé území spadá do oblasti povodí Odry, které je částí úmoří Baltského moře. Pod miocenními usazeninami jsou varisky zvrásněné sedimenty karbonu fundamentu Českého Masivu. Tyto sloje nikde na území mikroregionu nevycházejí na povrch a byly zachyceny pouze vrty a šachtami. (MAS, 2008; Weissmanová, 2004)

Nejvyšší území Moravskoslezských Beskyd je dle Quitta nejchladnější oblastí. Nachází se v chladné oblasti CH4-CH7, léto zde bývá krátké, chladné s chladným jarem a mírně chladným podzimem. Zima zde bývá velmi dlouhá s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Lysá hora patří mezi nejdeštivější místa s ročním průměrným úhrnem srážek 1389,8 mm. Průměrná teplota vzduchu se pohybuje kolem 3 °Celsia. Zbytek oblasti mikroregionu náleží do oblasti mírně teplé. (Quitt, 1971)

V jižní a střední části území Frýdlantska je vyhlášena chráněná krajinná oblast CHKO Beskydy (prakticky totožné vymezení má stejnojmenné území soustavy NATURA 2000) od roku 1973 a po Šumavě je druhou největší CHKO v České republice. V CHKO Beskydy jsou vymezeny celkem 4 zóny odstupňované ochrany. CHKO zaujímá 69 % rozlohy Frýdlantska. Tato skutečnost má pozitivní vliv na stav životního prostředí a udržování jeho stability, je ale jedním z nejvýraznějších limitů využití území a zhoršuje perspektivy místního hospodářského rozvoje. Některé rozvojové záměry naráží na odpor ze strany ekologických organizací nebo na individuální zájmy jednotlivců. (MAS Pobeskydí, 2008)

3. Příprava, realizace a metody šetření

3.1 Příprava dotazníkového šetření

Pro zjištění hodnocení aspektů kvality života na Frýdlantsku byl vytvořen katedrou geografie pod vedením PhDr. Tatiány Mintálové dotazník pro občany Frýdlantska. Dotazník byl navržen tak, aby jeho vyplnění respondentům nezabralo mnoho času, ale zároveň aby se věcně týkal jejich pohledu na kvalitu života v obci. Z hlediska struktury je dotazník koncipován do dvou oddílů. První se týká konkrétních otázek kvality života, a druhý se zaměřuje na identifikaci odpovídajících respondentů. První již zmíněný oddíl obsahuje jak uzavřené, tak i otevřené typy otázek. Uzavřené otázky nabádají respondenty k označení odpovědi z výběru několika možností. V dotazníku to byly otázky typu ANO-NE nebo hodnocení spokojenosti ve škále 1 – 5 stejně jako v systému školního hodnocení. Znamky 1 a 2 v dotazníku značí spokojenost nebo souhlas, známka 3 neutrální odpověď nevím nebo částečně nesouhlasím a známky 4 a 5 nespokojenost nebo nesouhlas. Díky otevřeným otázkám mohli respondenti volně formulovat své názory, týkající se nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících jejich kvalitu života v obci. V dotazníku se objevila se také kombinace otázek uzavřených s otevřenými. Kromě označení možnosti z výběru odpovědí byla přidána i možnost vyplnění odpovědi jiným názorem. V některých otázkách kvality života respondenti odpovídali pouze označením jedné odpovědi, v některých případech, zejména u otázek kombinovaných, mohli respondenti uvést více možností.

3.2 Metodika zpracování a zdroje dat

Metody zpracování dat, získaných sběrem informací o kvalitě života při dotazníkovém šetření, by se daly shrnout do tří částí. V prvním kroku se zpracovaly informace z průzkumu souhrnně pro celý region. Výsledky se tedy týkaly obecně celého regionu a všech odpovídajících respondentů bez ohledu na jejich konkrétní bydliště v regionu.

V dalším kroku byla zaměřena pozornost na hodnocení respondentů vzhledem k místu trvalého bydliště. Ve třetí části analýzy se zjišťovala závislost odpovědi respondentů na jejich osobní identifikaci, to znamená hlavně k jejich pohlaví, věku, vzdělanosti, zaměstnanosti, ale také podle toho, zda jsou místními rodáky nebo byli narozeni mimo region Frýdlantska. V některých případech se hodnotily odpovědi respondentů i v závislosti na typu jejich bydliště (rodinný či bytový dům). Pro zjištění

souvislostí mezi odpověďmi respondentů a jejich místem bydliště či osobní identifikace byly vytvořeny kontingenční tabulky, které mají funkci porovnávání dvou proměnných. Z těchto tabulek byla proto vyčtena četnost hodnotících známek 1 – 5 respondenty podle jejich osobních charakteristik či místa trvalého bydliště.

Hodnotící otázky ve škále 1 – 5 byly zpracovány podle následujícího postupu. Pokud u nějaké otázky převažovaly známky 1,2 nad známkami 4,5 (3 se bere jako neurčitá odpověď), bylo popsáno, že respondenti jsou spíše spokojeni. Spíše nespokojeností to bylo bráno při převaze známek 4 a 5. Průměrné hodnocení bylo vypočítáno následujícím postupem: Konkrétní známka byla vynásobena četností jejího výběru u dané otázky. Součet všech známek a jejich četností se vydělil počtem odpovídajících respondentů. Výsledná hodnota udávala známkový průměr. U některých hodnotících otázek byla kromě známek 1-5 přidána také odpověď „chybí“. Tato možnost se při počítání aritmetického průměru známek brala jako známka 5, tedy velká nespokojenost či nesouhlas. Při výběru odpovědi „chybí“ nadpoloviční většinou respondentů z některé obce, byla považována daná aktivita či služba v obci za neexistující a označena známkou 5.

Český statistický úřad

Pro komparativní metodu srovnávání subjektivní dimenze kvality života s objektivní dimenzí bylo čerpáno z několika zdrojů. Reprezentativnost účastníků dotazníkového šetření byla porovnána s výsledky sčítání lidu 2011. Komparace se týkala podílu respondentů na obyvatelstvu v regionu, tedy procentuální podíl dotazovaných občanů. V obou případech byl srovnáván podíl osob starších patnácti let. U údajů o pohybu obyvatelstva na Frýdlantsku byla použita komparativní (srovnávací) metoda. Data o Frýdlantsku (ve statistikách ORP Frýdlant nad Ostravicí) byla srovnávána s daty za celou Českou Republiku a Moravskoslezského kraje. Migrační saldo, tedy podíl přistěhovaných nad vystěhovanými, bylo srovnáváno s ostatními obcemi s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji.

V úvodní geografické charakteristice mikroregionu Frýdlantsko bylo využito dat z Historického lexikonu obcí ČR 1869-2005, vydaného Českým statistickým úřadem v roce 2006. Ke zpracování dlouhodobé analýzy vývoje počtu obyvatel ve sledovaném území bylo využito bazického a řetězového indexu. Bazický index byl počítán jako podíl počtu obyvatel ve zkoumaném roce vždy s počtem obyvatel z roku 1869 (z

prvního sčítání lidu) a vynásobený 100. Řetězový index vznikl jako podíl počtu obyvatel ve zkoumaném roce s počtem obyvatel z předchozího sčítání lidu vynásobený 100.

Data o krátkodobém demografickém vývoji obyvatelstva v letech 2001 - 2011 byly zjištěny z Databáze demografických údajů za Českou Republiku 1971 – 2011, vydané Statistickým úřadem v roce 2013. Přirozený přírůstek byl vypočítán jako rozdíl počtu narozených a zemřelých obyvatel. Rozdílem v počtu přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel vzniklo migrační saldo. Celkový přírůstek byl vypočítán jako součet přirozeného přírůstku s migračním saldem.

Údaje o největších průmyslových podnicích na konci 80⁴ let byly převzaty z databáze ČSÚ nazvané Průmyslové provozovny ústředně řízeného průmyslu k 31. 12. 1987. Další data byla ze statistického úřadu čerpána z územně analytických podkladů obcí, demografické ročenky, městské obecní statistiky a další.

Portál ministerstva práce a sociálních prací

Od července roku 2004 se poprvé zveřejňuje míra nezaměstnanosti v České republice podle nové metodiky. Výsledky je proto možné srovnávat s výsledky ostatních členských zemí EU. Ve výpočtu registrované míry nezaměstnanosti se v práci nepočítalo již se všemi uchazeči o zaměstnání, jak bylo podle starší metodiky počítáno do roku 2004, ale jen s uchazeči dosažitelnými podle nové metodiky. Všechny statistiky o nezaměstnanosti se týkaly období od roku 2005 – 2011 (vždy k poslednímu dni roku)

Pro identifikaci disparit mezi obcemi Frýdlantska, byla získána data hlavně ze sčítání lidu 2011, oficiálních stránek obcí, městské a obecní statistiky Českého statistického úřadu a také osobně od personálu Městského úřadu ve Frýdlantu nad Ostravicí.

3.3 Průběh výzkumu a jeho reprezentativnost

Dotazníkové šetření bylo realizováno studenty tehdejšího prvního ročníku oboru regionální geografie v květnu roku 2011 v rámci školní exkurze s názvem kvalita života Frenštátsko – Frýdlantsko. V tomto roce bylo díky studentům vyplněno celkem 152 dotazníků, týkajících se kvality života na Frýdlantsku. Venkovním dotazováním občanů bylo o rok později při projíždění obcemi na kole vyplněno asi 50. Díky předání dotazníků rodinným příslušníkům a jejich známým byli získáno více jak 40 dotazníků. Z nich většinu vyplnili nejstarší a také nejmladší část obyvatel. Výzkum kvality života tedy vycházel ze zúčastněných a dotázaných 246 respondentů ze všech jedenácti obcí Frýdlantska.

Tab. 3 Struktura respondentů podle obcí mikroregionu Frýdlantsko v letech 2011 - 2012

Obec	Respondenti		Obyvatelstvo 15+		Podíl respondentů na obyvatelstvu
	absolutně	%	absolutně	%	%
Frýdlant n. O	80	32,5	8 237	41,3	0,97
Bílá	10	4,1	257	1,3	3,89
Čeladná	24	9,8	2 140	10,7	1,12
Janovice	18	7,3	1 601	8,0	1,12
Kunčice p. O	21	8,5	1 806	9,0	1,16
Malenovice	10	4,1	502	2,5	1,99
Metylovice	16	6,5	1 380	6,9	1,16
Ostravice	24	9,8	1 983	9,9	1,21
Pržno	12	4,9	841	4,2	1,43
Pstruží	18	7,3	737	3,7	2,44
Staré Hamry	13	5,3	474	2,4	2,74
Frýdlantsko	246	100,0	19 958	100,0	1,23

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012,

Sčítání lidu 2011, ČSÚ, 2013

Vysvětlivky: 19958* – bez 60 obyvatel, u kterých nebylo zjištěno pohlaví a věk

Pro dotazníkové šetření byla vybrána oblast území obcí Frýdlantska. Počet dotazníků byl volen podle minimální hodnoty 1% počtu obyvatel starších patnácti let. Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2011 na Frýdlantsku dělal celkem 23 434 obyvatel. Jelikož analýza se týká názorů občanů starších 15 -ti let, lze říci, že v této věkové kategorii bylo dotázáno celkem 1,2 % občanů regionu. Podíl respondentů je vyšší než 1% kvůli snaze získat větší podíl otevřených odpovědí, tedy osobních názorů respondentů, týkajících se kvality života. Asi třetina oslovených občanů totiž nebyla

ochotna zejména z časových důvodů vypsát své názory a osobní postoje ke zlepšení kvality života.

V samotném centru zkoumané oblasti ve městě Frýdlant nad Ostravicí žilo v roce 2011 celkem 41 % obyvatel celého mikroregionu. Z tohoto důvodu se zde pro dotazníkové šetření vybral menší vzorek obyvatel pod 1 %. U obcí s počtem obyvatel méně než 1000, byla stanovena minimální hranice 10 a více dotazovaných. U některých těchto menších obcí bylo osloveno přesně 10 osob a u některých více než 10 podle ochoty respondentů. V obci Bílá žilo na konci roku 2011 pouze 257 obyvatel starších 15 let, tzn. jen 1,3 % obyvatel mikroregionu. Z důvodu nízkého zastoupení obyvatel v obci byl vybrán vzorek 4,1 % celkového počtu obyvatel v obci.

3. 3.1 Reprezentativnost výzkumu podle pohlaví a věku

Větší ochotu při oslovování obyvatel regionu projevily více ženy než muži. Na Frýdlantsku mají objektivně také početně větší zastoupení ženy, zejména starších 65 let. I tak vyšel podíl oslovovaných respondentů na obyvatelstvu Frýdlantska větší u ženské populace.

Tab. 4 Struktura respondentů podle pohlaví v mikroregionu Frýdlantsko v letech 2011 - 2012

Pohlaví	Respondenti		Obyvatelstvo 15+		Podíl respondentů na obyvatelstvu
	absolutně	%	absolutně	%	%
Muži	115	46,7	9 821	49,2	1,17
Ženy	131	53,3	10 137	50,8	1,29
Celkem	246	100	19 958*	100	1,23

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012,

Sčítání lidu 2011, ČSÚ, 2013,

Vysvětlivky: 19958 – bez 60 obyvatel, u kterých nebylo zjištěno pohlaví a věk*

Největší ochotu při oslovování respondentů projevila nejmladší skupina respondentů od 15 do 20 let. Na jaře a v létě, tedy v období oslovování občanů a vyplňování dotazníků, bylo možné venku potkat spíše občany mladší věkových skupin.

Nejméně byli oslovováni lidé staršího věku hlavně z toho důvodu, že výzkum probíhal venku. Starší osoby se většinou nevyskytovaly ve venkovním prostředí obce tolik jako mladší osoby, protože obecně tolik nevycházejí z bytů.

Tab. 5 Struktura respondentů podle věku v mikroregionu Frýdlantsko v letech 2011 - 2012

věk	Respondenti		Počet obyvatel		Podíl respondentů na obyvatelstvu
	absolutně	%	absolutně	%	%
15 - 19 let	43	17,5	1 343	6,7	3,20
20 - 29 let	42	17,1	2 796	14,0	1,50
30 - 39 let	46	18,7	3 674	18,4	1,25
40 -49 let	51	20,7	3 215	16,1	1,59
50 - 59 let	34	13,8	3 332	16,7	1,02
60 a více let	30	12,2	5 598	28,0	0,54
Celkem	246	100,0	19 958*	100,0	1,23

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012,

Sčítání lidu 2011, ČSÚ, 2013

Vysvětlivky: 19958* – bez 60 obyvatel, u kterých nebylo zjištěno pohlaví a věk

3. 3.2 Reprezentativnost výzkumu podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Dle tab. 6 pro dotazníkové šetření uvedla v osobní identifikaci většina dotázaných (47 %) vzdělání středního s maturitou. Druhý nejvyšší počet zastávali při dotazníkovém šetření respondenti se střední školou bez maturitní zkoušky. Při srovnání podílu respondentů k počtu obyvatel obcí s různým vzděláním se došlo k výsledku, že byl osloven největší podíl obyvatel regionu se středním vzděláním s maturitou a následně největší podíl vysokoškolsky vzdělaných občanů, tedy obecně byla oslovena vzdělanější část populace Frýdlantska.

Tab. 6 Struktura respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání v mikroregionu Frýdlantsko v letech 2011 - 2012

Vzdělání	Respondenti		Obyvatelstvo 15+		Podíl respondentů na obyvatelstvu
	abs.	%	abs.	%	%
Základní a bez vzdělání	37	15,0	3 435	17,7	1,08
Střední bez maturity	53	21,5	6 742	34,8	0,79
Střední s maturitou	115	46,7	6 512	33,6	1,77
Vysokoškolské	41	16,7	2 674	13,8	1,53
Celkem	246	100,0	19 363*	100,0	1,27

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012,

Sčítání lidu 2011, ČSÚ, 2013

Vysvětlivky: 19363* – bez 655 obyvatel, u kterých nebylo zaznamenáno nejvyšší dosažené vzdělání

Abs. – absolutní číselná hodnota % - relativní hodnota

3. 3.3 Repräsentativnost výzkumu podle místa narození

Celkem 126 respondentů se narodilo na území Frýdlantska, tedy více jak 51 % dotazovaných lze pokládat za místní rodáky. Většina z nich, konkrétně 108 obyvatel, se narodila v porodnici v Čeladné, která fungovala od 50'let 20. století do roku 2000. V roce 2000 se porodnice zrušila a namísto ní vzniklo Beskydské rehabilitační centrum. Jelikož tento výzkum absolvovali respondenti starší než 15 let, tedy nejmladší ročníky, narození v devadesátých letech 20. století, je pravděpodobné, že většina z jejich rodičů si vybrala nejrychlejší cestu do porodnice, do Čeladné. Lidé, kteří se narodili v jiných obcích Frýdlantska, kde nefunguje porodnice, jsou z velké části starší jak 60 let. Ve Frýdlantě n. O se narodilo 12 respondentů, 4 v obci Ostravice a po jednom respondentu v obcích Bílá a Janovice. Z toho by se dalo soudit, že se někteří narodili ve svých domovech ještě v době, kdy nebyly možnosti rychlé dopravy do místa lékařské pomoci. Dalších 96 respondentů se narodilo v jiných obcích Moravskoslezského kraje, z toho 50 osob ve Frýdku- Místku a 36 osob v Ostravě. Lze tedy říci, že 90 % oslovených respondentů se narodila a v současnosti žije v Moravskoslezském kraji. Necelých 10 % respondentů se narodilo buď v jiných krajích či v zahraničí - na Slovensku.

Tab. 7 Struktura respondentů podle podílu rodáků v obcích mikroregionu Frýdlantsko v letech 2011 - 2012

obce	Narození na Frýdlantsku		Respondenti	Podíl rodáků v obcích
	Abs.	%	Abs.	%
Frýdlant n.O	41	32,5	80	51,3
Bílá	4	3,2	10	40,0
Čeladná	11	8,7	24	45,8
Janovice	6	4,8	18	33,3
Kunčice p.O.	14	11,1	21	66,7
Malenovice	3	2,4	10	30,0
Metylovice	9	7,1	16	56,3
Ostravice	17	13,5	24	70,8
Pržno	4	3,2	12	33,3
Pstruží	10	7,9	18	55,6
Staré Hamry	7	5,6	13	53,8
Frýdlantsko	126	100,0	246	51,2

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012,

Abs. – absolutní číselná hodnota % - relativní hodnota

3.3.4 Reprezentativnost výzkumu podle ekonomické aktivity

Z tabulky č. 8 vyplývá, že téměř 67% dotázaných uvedlo, že jsou zaměstnaní, podnikají, jsou na rodičovské dovolené či momentálně nezaměstnaní. Tato skupina respondentů patří do ekonomicky aktivních obyvatel. Z toho největší skupinu tvoří zaměstnaní. Ekonomicky neaktivních obyvatel, tedy studentů a důchodců, je přesná třetina.

Tab. 8 Struktura respondentů podle ekonomické aktivity v mikroregionu Frýdlantsko v letech 2011 - 2012

Stav	Respondenti	
	absolutně	%
Ekonomicky aktivní	164	66,7
z toho zaměstnanec	118	48,0
z toho podnikatel	24	9,8
z toho rodičovská dovolená	12	4,9
z toho nezaměstnaný	10	4,1
Ekonomicky neaktivní	82	33,3
z toho student	53	21,5
z toho důchodce	29	11,8
Celkem	246	100,0

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

4. Vyhodnocení dotazníkového šetření – zjištění závislosti

4.1 Podmínky a kvalita bydlení v obcích na Frýdlantsku

Z tabulky č. 9 vyplývá, že více jak 70 % dotazovaných uvedlo, že bydlí v rodinném domě, ať už starším renovovaným nebo novým. Necelých 30 % označilo za své bydliště bytový dům. Jediná obec, ve které převažují podle průzkumu respondenti, žijící v bytových domech, je centrum regionu – Frýdlantu nad Ostravicí. Obyvatelé z ostatních obcí regionu uvedli v nadpoloviční většině bydliště v rodinném domě. Bylo také zjištěno, že respondenti uváděli spíše bydliště ve starším rodinném či bytovém domě než v novém či renovovaném.

Podle výsledků sčítání lidu v roce 2011 bydlelo 73 % obyvatel regionu v rodinných domech. Nejmenší podíl obyvatel, bydlících v rodinných domech přitom zaujímali obyvatelé Frýdlantu nad Ostravicí – celkem 53 % osob. Největší podíl obyvatel, bydlících v rodinných domech zaujímali obyvatelé obce Pstruží – 98%. Výsledky průzkumu kvality života u respondentů se tedy poměrně shodují s výsledky sčítání lidu 2011. Je zajímavé, že respondenti, kteří se na Frýdlantsku nenarodili, a předpokládá se tedy, že se zde později nastěhovali, uvedli většinou jako místo svého bydliště rodinný dům.

Tab. 9 Struktura respondentů podle typu bydlení v obcích mikroregionu Frýdlantsko

Místo trvalého bydliště	Starší rodinný dům	Renovovaný nebo nový rodinný dům	Podíl respondentů v rodinných domech celkem	Starší bytový dům	Renovovaný nebo nový bytový dům	Podíl respondentů v bytových domech celkem
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Frýdlant n.O	15	21	45,0	28	16	55,0
Bílá	7	2	90,0	1	0	10,0
Čeladná	10	10	83,3	2	2	16,7
Janovice	11	7	100,0	0	0	0,0
Kunčice p.O	12	4	76,2	2	3	23,8
Malenovice	7	3	100,0	0	0	0,0
Metylovice	9	2	68,8	4	1	31,3
Ostravice	8	8	66,7	4	4	33,3
Pržno	8	4	100,0	0	0	0,0
Pstruží	7	11	100,0	0	0	0,0
Staré Hamry	5	2	53,8	5	1	46,2
Celkem	99	74	70,3	46	27	29,7

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Zahrádku, ať už u rodinného nebo bytového domu, vlastní celkem 72 % dotázaných. Z nich větší podíl starších respondentů ve věku nad 40 let než osoby mladší 40 let. Respondenti mladší 40 let uváděli častěji bydliště v bytových domech. Důvodem je jistě převážná většina oslovených mladších respondentů v obci Frýdlant nad Ostravicí, kteří také nejčastěji uvedli své bydliště v bytovém domě. Vzhledem k tomu, že téměř tři čtvrtina respondentů bydlí v rodinných domech, předpokládá se, že také dosti podobný podíl respondentů vlastní zahrádku. Venkovský charakter a nižší hustota obyvatel v obcích regionu napovídá o velkém parcelování pozemků.

Mezi největší výhody bydlení v regionu Frýdlantsko považuje 70 % respondentů (173 osob) klidnější život. Vlastnictví zahrádky označilo za rovněž výhodu 58 respondentů a 43 respondentů zase dobré mezilidské vztahy. Mezi dalšími jinými důvody uvedlo 5 osob čistotu prostředí. Všichni respondenti na otázku odpověděli a někteří označili více možností. Je zajímavé, že výhodu klidnějšího života v regionu zdůrazňovala nejmladší věková skupina respondentů mladší 20 -ti let a zejména mužská část všech respondentů. To, že se lidé zajímají více jeden o druhého, vystihla jako důležité naopak nejstarší věková skupina respondentů a ženská část respondentů. Zejména rodáci v dotazníkovém šetření považovali za výhodu klidnější život. Respondenti nenarození na Frýdlantsku zase zdůrazňovali více výhody vlastnictví zahrádky a dobré mezilidské vztahy.

Jako nevýhody bydlení v obcích regionu vidí polovina respondentů málo pracovních příležitostí. Celkem 95 respondentů vytýkala ke svému bydlišti nutnost dojížděky, 70 respondentů uvedla, že jsou zde zlé možnosti nákupu a využívání služeb a 70 osob také vidí problém v nemožnosti seberealizace. Jiné nevýhody vidí také 3 respondenti v dopravním ruchu. Dva z nich bydlí v obci Bílá a jeden ve Frýdlantu nad Ostravicí. 3 respondenti na otázku neodpověděli. Respondenti mohli označit i více odpovědí. Většími kritiky v této otázce byly ženy, které vytýkaly více nevýhod než muži. Mnohem hůře vidí oproti mužům nemožnost seberealizace. Rodáci uváděli jako nevýhody často zlé možnosti nákupu a využívání služeb, lidem nenarozeným na Frýdlantsku zase více vadla nemožnost seberealizace a nutnost dojížděky.

Návrhy respondentů na zlepšení či zkvalitnění kvality života ve svém bydlišti by se daly zahrnout do tří hlavních oddílů. První část návrhů se týká infrastruktury, pod kterou patří občanská vybavenost (zázemí pro služby), dopravní infrastruktura

(komunikace atd.), technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby (např. kanalizace) a také veřejné prostranství. Na tuto otázku odpovědělo 150 lidí. Nejvíce z nich – téměř třetina odpovídajících respondentů navrhuje zlepšení kvality života právě v oblasti infrastruktury, z toho 35 respondentů navrhuje zlepšení dopravní infrastruktury včetně dopravních spojů. Dalších 20 respondentů by zlepšila obchodní síť. Nemálo respondentů také navrhovalo více parků a zeleně či větší dostupnost lékařské péče.

56 respondentů navrhovalo zlepšení kvality života v oblasti lepších pracovních možností, kulturním či sportovním vyžití a služeb. Nejvíce z těchto respondentů vidí možné zlepšení života ve zkvalitnění a rozšíření služeb. Pro 14 respondentů je důležité zlepšení kulturního vyžití a pro 13 z nich zase sportovní vyžití.

Pět respondentů narazilo při návrzích také na bydlení. Dva respondenti z obce Ostravice by rádi větší počet dostupných bytů. Po jednom respondentu se vyjádřili k stáří bytů a jejich možnou rekonstrukci, levnějšímu bydlení a ke zlepšení sousedských vztahů.

Podle Českého statistického úřadu bylo na celém území Frýdlantska v období 2001 – 2011 vybudováno celkem 1303 bytů. Z toho ovšem nejvíce (celkem 486) v obci Čeladná. Ve Frýdlantě nad Ostravicí bylo vybudováno 233 bytů. V tomto období bylo tedy v Čeladné vybudováno více než dvakrát tolik bytů než v samotném centru regionu Frýdlantu nand Ostravicí. V Čeladné nastal s výstavbou golfového hřiště Prosper Golf Resort v roce 2001 poměrně velký boom se stavbou bytového zázemí. Ten se týkal hlavně stavby areálu Farské lúky roce 2009. Přibylo tam tehdy celkem 120 bytů. Na konci roku 2012 byly také dokončeny nové bytové domy Park Residence (celkem 18 bytů) a bytový dům Žárovec (22 bytů). Výstavba těchto bytů v obci Čeladná je specifická tím, že převážná většina majitelů těchto bytů zde nemá trvalé bydliště, ale naopak tohoto ubytování využívá pouze víkendově nebo sezónně. Vedení obce Čeladná se ale snaží, aby alespoň jedna třetina nových majitelů v obci bydlela natrvalo proto, aby se obec a služby mohly rozvíjet. (*Prosper Golf Resort Čeladná, 2013, Obecní úřad Čeladná*)

4.2. Sousedské vztahy na Frýdlantsku

Při vyhodnocení názoru respondentů na převažující vztahy mezi sousedy v místě jejich bydliště z nich tři čtvrtina odpověděla, že vnímají sousedské vztahy jako dobré. Konkrétně 28 respondentů odpovědělo, že vztahy jsou přátelsky důvěrné, 92 respondentů tvrdilo, že vnímá sousedské vztahy jako vztahy dobrých známých a 66 osob uvedlo, že si myslí, že je v jeho obci mezi sousedy dobrá spolupráce bez speciálního osobního vztahu.

Celá čtvrtina respondentů odpověděla na otázku sousedských vztahů spíše negativně. Celkem 43 osob vnímá vztahy jako lhostejné, 6 osob si myslí, že zde převažují chladné, trochu napjaté vztahy, 10 osob se často setkalo se závistí nebo občasnými hádkami a jeden respondent považuje spolupráci v místě jeho bydliště jako téměř nemožnou.

Z hlediska pohlaví vnímají sousedské vztahy jako dobré více muži než ženy. Také nejstarší respondenti vnímají vztahy pozitivně. Nejčastěji se s lhostejnými až chladnými vztahy setkávali respondenti ve středním věku 40 – 49 let.

Respondenti nenarození na území Frýdlantska vnímají vztahy mnohem lépe než místní rodáci. Rodáci mohou často dlouhá léta také řešit majetkové spory. Respondenti, bydlící v rodinných domech vnímají sousedské vztahy pozitivněji než osoby, bydlící v bytových domech. Lidé v bytových domech mají přeci jen k sobě trochu blíže a musí často spolupracovat, proto se předpokládá, že jsou častěji vystaveni konfliktu. Nejlépe hodnotili respondenti vztahy v obcích Bílá a Metylovice. Nejvíce nespokojeni byli respondenti v obcích Čeladná a Frýdlant nad Ostravicí.

4.3 Zdravotní a sociální péče na Frýdlantsku

Dostupnost zdravotní a sociální péče pro občany v jakémkoliv věku je jedním ze základních pilířů poskytovaných služeb v obci. Ve výzkumu kvality života na Frýdlantsku byla zjišťována hlavně spokojenost s poskytováním zdravotní péče pro děti, mládež a dospělé hodnocením od škály 1 až 5 podle stupně spokojenosti. V dalších otázkách měli občané možnost vyjádřit se sami k situaci zdravotní péče v jejich obci, s čím konkrétně jsou spokojeni a nespokojeni a mohli vyjádřit svůj názor na zlepšení či zkvalitnění sociální péče a typ sociální služby, který v jejich obci chybí a který by zároveň uvítali.

4.3.1 Zdravotní péče pro děti, mládež a dospělé

Zdravotní péče zahrnuje nepřeberné množství zdravotních služeb a zařízení, které nabízí různé druhy ošetření. Se spíše venkovským prostředím regionu s poměrně nízkou hustotou zalidnění souvisí i poměrně úzká specializace zdravotnických služeb. Občané proto hodnotili hlavně dostupnost a kvalitu základních zdravotnických služeb.

Při vyhodnocení spokojenosti respondentů se zdravotní péči v jejich obci známkou od 1 – 5, byla zjištěna stejná míra spokojenosti u respondentů se zdravotní péči jak pro děti a mládež, tak i pro dospělé. Přitom region poskytuje více lékařských ordinací pro dospělé než pro mládež. Hodnocení se ovšem liší velmi málo pro dané obce.

Tab. 10 Hodnocení zdravotní péče pro děti a mládež v mikroregionu Frýdlantsko

obce	1	2	3	4	5	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	14	36	25	4	1	80	2,28
Bílá	-	-	2	3	5	10	4,30
Čeladná	12	3	9	-	-	24	1,88
Janovice	2	1	2	-	13	18	4,17
Kunčice p.O.	2	14	5	-	-	21	2,14
Malenovice	1	1	3	1	4	10	3,60
Metylovice	4	3	9	-	-	16	2,31
Ostravice	4	11	9	-	-	24	2,21
Pržno	-	2	10	-	-	12	2,83
Pstruží	-	1	1	3	13	18	4,56
Staré Hamry	-	3	5	5	-	13	3,15
Frýdlantsko	39	75	80	16	36	246	2,74

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Spíše spokojenost se zdravotní péčí jak pro dospělé, tak i pro děti, vyjádřili občané obce Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Kunčice pod Ondřejníkem, Ostravice a Metylovice. V Metylovicích se kromě ordinace pro děti a dorost nachází Beskydského dětské sanatorium, které je primárně určeno k léčebným pobytům dětí ve věku do 18 let. Tuto skutečnost mohli respondenti brát také v úvahu. V tomto sanatoriu jsou léčeny děti s poruchami pohybového aparátu, s dýchacími problémy, obezitou či s vadami držení těla. (*Beskydy.cz, 2013*). Nejvíce spokojeni v rámci zdravotní péče byli ale dotazovaní občané z obce Čeladná. V Čeladné se kromě základních zdravotních služeb ve zdravotním středisku nachází rovněž velmi vyhledávané Beskydské rehabilitační centrum, nabízející krátkodobé zdravotnické služby osob (do 3 měsíců) po operacích či úrazech. Kapacita tohoto střediska čítá 230 lůžek. (*Moravskoslezský kraj, 2013*)

Spíše nespokojeni se zdravotní péčí pro děti, mládež a dospělé byli respondenti z obcí Pstruží, Bílá, Malenovice, kde se tyto zdravotní služby neposkytují vůbec, a v obci Janovice, kde se nachází pouze stomatolog. V obci Staré Hamry se nachází ordinace jak pro děti a mládež, tak i pro dospělé. Občané jsou ovšem nespokojeni s poskytovanou péčí o děti a mládež.

Tab. 11 Hodnocení zdravotní péče pro dospělé v mikroregionu Frýdlantsko

obce	1	2	3	4	5	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	15	33	24	8	-	80	2,31
Bílá	-	2		3	5	10	4,10
Čeladná	8	9	7	-	-	24	1,96
Janovice	2	1	2	-	13	18	4,17
Kunčice p.O.	4	11	6	-	-	21	2,10
Malenovice	1	1	4	-	4	10	3,50
Metylovice	-	9	7	-	-	16	2,44
Ostravice	3	8	11	-	2	24	2,58
Pržno	2	3	7	-	-	12	2,42
Pstruží	-	-	2	2	14	18	4,67
Staré Hamry	-	6	3	4	-	13	2,85
Frýdlantsko	35	83	73	17	38	246	2,76

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Zdravotní péči pro dospělé hodnotili hůře než zdravotní péči pro děti a mládež v obcích Ostravice, Čeladná, Metylovice a Pstruží. Stejnou kvalitu péče vidí v obcích

Frýdlant nad Ostravicí, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem. V ostatních čtyřech obcích jsou respondenti spokojeni spíše se zdravotní péčí pro děti a mládež.

Tab. 12 Počet základních lékařských ordinací v obcích mikroregionu Frýdlantsko

obec	Praktický lékař pro děti a mládež	Praktický lékař pro dospělé	Stomatolog
Frýdlant n.O	2	8	8
Bílá	-	-	-
Čeladná	1	1	1
Janovice	-	-	1
Kunčice p.O.	1	1	1
Malenovice	-	-	-
Metylovice	1	1	-
Ostravice	1	1	1
Pržno	-	1	1
Pstruží	-	-	-
Staré Hamry	1	1	-
Frýdlantsko	7	14	13

Zdroj: Městská a obecní statistika, ČSÚ, 2012, Oficiální stránky obcí, 2013

Otázku zdravotní péče obecně hodnotily v dotazníkovém šetření hůře ženy než muži, konkrétně více nespokojeny byly se zdravotní péčí pro děti a mládež. Kritičtější pohled žen na zdravotní péči pro děti a mládež vysvětluje jejich častý doprovod dětí do ordinace dětského lékaře. Se zdravotní péčí pro děti a mládež jsou nejméně spokojeni občané ve věku 30-39 let, tedy rodiče do ordinace docházejících dětí. Naopak nejlépe ji hodnotí respondenti mladší 20- ti let, tedy cílová skupina, využívající do 19 let služby dětského lékaře. Mladší respondenti, kteří by měli být stále v péči zdravotních center pro děti a mládež (do 19 let) ohodnotili ale zdravotní péči pro dospělé nejhorším hodnocením. Naopak nejlépe ohodnotila služby pro dospělé skupina respondentů ve věku od 50 – 59 let.

Ke spokojenosti se zdravotní péčí vyjádřilo svůj názor 105 respondentů. Z toho 41 respondentů je v rámci zdravotní péče spokojena se svým lékařem či zdravotním centrem v obci (19 občanů z Frýdlantu nad Ostravicí a 6 z Ostravice). Dvacet respondentů, hlavně tedy občanů Čeladné a Frýdlantu nad Ostravicí odpovědělo, že je spokojeno se vším. 18 – ti respondentům (7 z Ostravice) vyhovuje rychlost řešení zdravotních problémů, dostupnost lékaře a ordinační doba. 11 respondentů (5 z Frýdlantu nad Ostravicí) chválí úroveň zdravotnictví i se specializovanými lékaři.

K následující otázce nespokojenosti se zdravotní péčí odpovědělo celkem 114 respondentů. Jako nedostatky v oblasti zdravotní péče vytkla necelá pětina z odpovídajících přístup a kvalifikovanost lékařů v jejich obci. Z nich si více stěžovali muži než ženy. Necelá desetina označila za problém vybavenost zdravotních zařízení, služby a také poplatky za lékařské služby. 16 osob uvedlo, že v obci chybí zdravotnické zařízení. Šlo hlavně o obyvatele Janovic a Starých Hamer. Ve Starých Hamrech přitom základní zdravotnické zařízení je, ovšem kvůli krátké ordinační době a velkému zájmu i ze strany občanů obce Bílá není dostačující. Vzhledem ke staršímu věku odpovídajících na tuto otázku chybí hlavně občanům v důchodovém věku specializovaní lékaři. Nutnost dojíždky za odborníky do Frýdlantu nad Ostravicí či jiných měst v Moravskoslezském kraji je nezbytnou nutností.

4.3.2 Sociální péče (zdravotně postižení a starší obyvatelé) v regionu

Sociální služby jsou často nabízeny zdravotně postiženým a starším občanům či osobám v nepříznivé sociální situaci. Sociální péče zahrnuje sociální služby pobytové, umístěním v některém typu sociálního zařízení, často včetně poskytnutí pečovatelské služby. Zahrnuje domovy pro seniory, domovy pro zdravotně postižené, chráněné bydlení, azylové domy a další. Sociální služby poskytují také ambulanci pečovatelské a sociální služby. Tento typ služeb se týká jak pomoci pečovatelské, tak i poradenské. Občanům jsou tyto služby poskytovány v domech s pečovatelskou službou, v denním a týdenním stacionáři, v oblasti sociálního poradenství či sociálně zdravotních služeb. (MPSV, 2013)

Hodnocení sociální péče občany Frýdlantska bylo velmi rozmanité. Obecně se občané přikláněli ke spíše horšímu hodnocení. S kvalitou sociální péče byli nejspokojenější občané obce Čeladná. Dokonce žádný občan z Čeladné nevedl, že by byl nespokojen. V Čeladné je od roku 2002 v provozu dům s pečovatelskou službou s kapacitou 35 osob. Zde se vede pořadník v evidenci dalších uchazečů o bydlení. Pro seniory, přednostně pro majitele nových bytů, byl vytvořen v roce 2010 tzv. Senior program Čeladná, který nabízí nový model služeb a aktivit také s dostupnou zdravotní péčí a tísňovou linkou. (Kreativní marketing a PR, 2012)

Tab. 13 Hodnocení sociální péče v mikroregionu Frýdlantsko

obce	1	2	3	4	5	Chybí (5)	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	12	27	33	8	-	-	80	2,46
Bílá	-	-	3	1	2	4	10	4,30
Čeladná	6	14	4	-	-	-	24	1,92
Janovice	-	2	8	2	1	5	18	3,67
Kunčice p.O.	-	-	-	7	4	10	21	4,67
Malenovice	-	3	2	1	1	3	10	3,60
Metylovice	-	6	8	2	-	-	16	2,75
Ostravice	4	1	13	2	2	2	24	3,04
Pržno	1	1	4	3	1	2	12	3,50
Pstruží	-		1	1	-	16	18	5,00
Staré Hamry	-	2	8	1	-	2	13	3,23
Frýdlantsko	23	56	84	28	11	44	246	3,15

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Převážně spokojenost vyjádřili také občané Frýdlantu nad Ostravicí, a Metylovic. Ve Frýdlantě nad Ostravicí funguje středisko sociální služeb, které poskytuje v rámci frýdlantského regionu odborné sociální služby hlavně seniorům. Tato příspěvková organizace poskytuje domov pro seniory s kapacitou 74 osob, domov se zvláštním režimem⁵ s kapacitou 27 osob a pečovatelskou službu⁶. Hlavně starší respondenti ve výzkumu kvality života si stěžovali na omezenou kapacitu domova důchodců a nedostačující prostory. Podle vedení domova důchodců není možné z kapacitních důvodů vyhovět všem žádostem o poskytnutí péče a domova. Starší občané tak mohou využít služeb nejbližšího domova důchodců ve Frýdku – Místku. (*Sdružení mikroregion Frýdlantsko - Beskydy, 2012*)

Ve Frýdlantě nad Ostravicí je rovněž dům s pečovatelskou službou, kde bydlí 43 seniorů. Tento dům je momentálně plně obsazen. Bohužel i zde existuje pořádník, ve kterém se vede evidence uchazečů o bydlení. Ve Frýdlantě nad Ostravicí je ze sociálních služeb poskytován také projekt osobní asistence s názvem „Podané ruce“,

⁵ Domov se zvláštním režimem využívají senioři od 60 let, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodů duševního onemocnění nevyžadujícího ústavní zdravotní péči a kteří nemohou, vzhledem ke svému fyzickému, duševnímu a sociálnímu stavu, zůstat v přirozených podmínkách vlastního domova

⁶ Pečovatelskou službu ve Frýdlantě nad Ostravicí využívají osoby starší 27 let, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Pečovatelská pomoc se zajišťuje v jejich domácnostech.

jejímž posláním je začleňování handicapovaných lidí a seniorů do společnosti. Leží zde také poradenské centrum. (*Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí, 2013*) V Metylovicích, Frýdlantu nad Ostravicí, Kunčicích pod Ondřejníkem a Ostravicí jsou pro důchodce poskytovány byty. Jsou to pouze byty, nekolaudované jako domy s pečovatelskou službou a neposkytující tedy pečovatelské služby. V ostatních obcích jsou občané s nabídkou sociálních služeb nespokojeni. V obci Pržno se sociální péče zaměřuje na pomoc zdravotně postiženým. Působí zde příspěvková organizace „Náš svět“, který nabízí domov pro zdravotně postižené pro 172 osob, domov se zvláštním režimem pro 30 osob či služby chráněných dílen. Předmětem činnosti organizace je poskytování služeb sociální péče formou celoročního nebo přechodného pobytu pro osoby se zdravotním a mentálním postižením. Jedná se především o osoby se sníženou soběstačností (muži i ženy) z důvodu zdravotního postižení (tělesné, smyslové) nebo také chronického duševního postižení včetně mentálního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. (*Krajský úřad, 2013*) Respondenti v Przně hodnotili sociální péči v obci spíše negativním hodnocením. Pravděpodobně chtěli vyjádřit nespokojenost se sociálními službami pro seniory. V obcích Bílá, Kunčice pod Ondřejníkem a Pstruží uvedli všichni respondenti, že jsou nespokojeni.

Tab. 14 Sociální služby v obcích mikroregionu Frýdlantsko

obec	Dům s pečovatelskou službou		Domov pro seniory		Domov pro osoby se zdravotním postižením	
	Počet	Kapacita (v osobách)	Počet	Kapacita (v osobách)	Počet	Kapacita (v osobách)
Frýdlant n.O	1	43	1	101	-	-
Bílá	-	-	-	-	-	-
Čeladná	1	40	-	-	-	-
Janovice	-	-	-	-	-	-
Kunčice p.O.	-	-	-	-	-	-
Malenovice	-	-	-	-	-	-
Metylovice	-	-	-	-	-	-
Ostravice	-	-	-	-	-	-
Pržno	-	-	-	-	2	202
Pstruží	-	-	-	-	-	-
Staré Hamry	-	-	-	-	-	-
Frýdlantsko	2	83	1	101	2	202

Zdroj: *Městská a obecní statistika, ČSÚ, 2012, Sdružení Mikroregion Frýdlantsko – Beskydy, 2013*

Nejnespokojenější skupinou respondentů jsou ženy na mateřské dovolené, důchodci a nezaměstnaní, tedy skupiny občanů, kteří vnímají kvalitu sociálních služeb citlivěji. Ženská část populace je více nespokojená než mužská.

4.4 Kvalita a sortiment obchodů a služeb v obcích regionu

Sortimentu obchodů a služeb v obcích zahrnuje základní síť obchodů pro nákupy denní potřeby např. potraviny, drogerie, obuv, oděvy, průmyslové zboží. Dále jsou to opravárenské služby jako krejčířství, autoopravny, zámečnictví. V neposlední řadě byly zjištěny i pro občany potřebné vodárenské, elektrikářské, truhlářské či také kadeřnické služby.

Všechny zmíněné služby v prvním odstavci nalezneme v centru regionu Frýdlantě nad Ostravicí a v obci Ostravice. Podle odpovědí občanů regionu ale chybí ve většině obcí regionu sklenářství, prodejny obuvi a oděvů a krejčířství. Nejhůře jsou na tom Malenovice, kde je podle většiny respondentů pouze možnost nákupu potravin a poštovní služba. Také obec Janovice na to není z hlediska služeb o moc lépe.

Možnost nákupu potravin ohodnotili respondenti nejlépe ve Frýdlantě nad Ostravicí, kde je opravdu široký výběr jak maloobchodů, tak i síť velkoobchodů jako Albert, Lidl či Penny market. Nejhůře hodnocena nabídka potravin byla v obci Bílá.

Možnost nákupu drogerie zhodnotili občané ve Frýdlantě nad Ostravicí pozitivní průměrnou známkou 1,6. Nespokojeni byli občané Pstruží, Bílé, Metylovic, Kunčic pod Ondřejníkem, Janovic a v Malenovicích většina uvedla, že se zde drogerie nenachází.

S možností nákupu průmyslového zboží byli spokojeni jen občané Frýdlantu nad Ostravicí a Ostravice. V dalších obcích se buď možnost nákupu tohoto typu zboží nevyskytuje, nebo občané nebyli spokojeni.

Zajímavé je hodnocení možnosti nákupu obuvi a oděvů, protože se hodnocení v obcích velice podobá. Ani v jedné obci nepřevažovali spokojení občané nad nespokojenými. Nejlepší hodnocení ale vyjádřili občané v obci Frýdlant nad Ostravicí. Nespokojenost vyjádřili v obcích Ostravice a Čeladná. V těchto obcích se nachází jen několik prodejen obuvi či oděvů a to většinou s menší nabídkou zboží. Lidé z tohoto regionu proto často jezdí na nákupy do nedalekého Frýdku – Místku či Ostravy. V ostatních obcích většina uvedla, že zde žádné možnost nákupu oděvů a obuvi nejsou.

Spokojenost s krejčířstvím ohodnotili nejlépe občané Ostravice, Kunčic pod Ondřejníkem a Frýdlantě nad Ostravicí. V ostatních obcích byli buď nespokojeni, nebo

u nich v obci není krejčovství přístupné. Kadeřnické služby si nejvíce občané pochvalují ve Frýdlantě nad Ostravicí a v Metylovicích, kde nebyl nikdo z občanů nespokojen s touto službou. Naopak kadeřnictví se podle respondentů nevyskytuje v Bílé a Malenovicích.

Elektrárenské a vodárenské služby jsou podle respondentů v obcích podobně hodnoceny. Spíše spokojeností v obcích Frýdlant nad Ostravicí, Čeladná a Metylovice. Největší nespokojeností v obcích Bílá a Staré Hamry. Občané z Janovic, Malenovic a Pstruží většinou uvedli, že takové služby u nich v obci nejsou.

Se sklenářstvím jsou spokojeni pouze ve Frýdlantě nad Ostravicí. Občané Ostravice jsou spíše nespokojeni. V dalších obcích se podle respondentů služba neposkytuje. S truhlářstvím jsou nejspokojenější občané Metylovic, nejméně v Bílé. Ve Starých Hamrech, Janovicích a Malenovicích truhlářství není. Zámečnictví a soustružnictví spíše chválí obyvatelé Frýdlantu nad Ostravicí. V ostatních obcích jsou nespokojeni a v Janovicích, Malenovicích, Pstruží a Starých Hamrech podle občanů zde zámečnictví není. S autoopravnami jsou opět nejspokojenější ve Frýdlantě nad Ostravicí, nejméně v Bílé. Nejsou v Janovicích, Malenovicích a Starých Hamrech.

Vyhovujícími poštovními službami disponuje obec Ostravice hodnocením 1,6. Nejméně vyhovujícími obec Bílá. Zde se jako v jediné obci regionu pošta nenachází. Občané musí docházet do nejbližší pošty ve Starých Hamrech.

Všechny tyto služby byly ohodnoceny větší nespokojeností z pohledu žen. Vybrané respondentky měly tedy kritičtější pohled, hlavně na možnosti nákupu různého zboží než muži. S touto činností se přeci jen setkávají častěji než muži, tímto lze vysvětlit jejich větší nespokojenost.

Nejlepšího hodnocení kvality a sortimentu služeb obecně dosáhlo centrum regionu - obec Frýdlant nad Ostravicí, i když nespokojenost se projevila v oblasti nabídky oděvu a obuvi. Pro občany okolních obcí tedy nemusí být také dostačující, což by znamenalo větší mobilitu občanů do větších měst za hranice regionu za účelem nákupu tohoto potřebného zboží.

Typy služeb, které občanům regionu nejvíce chybí, by se daly zahrnout do tří částí. První zahrnuje obchodní a bankovní síť, druhá část typ služeb osobní, obohacující duševní stránku člověka (kultura, sport, školy atd.) a třetí služby věcné, spojené

s obnovením funkce výrobku (opravny, čistírny). 56 -ti respondentům chybí nejvíce obchodní a bankovní síť. Z nich zejména 18 respondentů by zlepšilo obchodní síť obecně. Čtrnácti respondentům zejména z obcí Ostravice, Frýdlant nad Ostravicí a Starých Hamer chybí možnost nákupu oděvů a obuvi. Větší výběr a kvalitu potravin zdůraznili čtyři občané z Bílé a tři z Ostravice a tři z Kunčic pod Ondřejníkem.

Ze služeb osobních narazilo celkem osmnáct občanů regionu na nedostatečné kulturní vyžití. Sedm občanů z Frýdlantu n. Ostravicí, Ostravice a Čeladné vytklo, že jim chybí v obci taneční klub. Lepší kulturní program by si představovali tři občané z Frýdlantu n. Ostravicí a tři z Ostravice. Kadeřnictví chybí čtyřem občanům, třem z Čeladné. Ze služeb věcných chybí třem občanům (dvěma z Metylovic) čistírna, dvěma autoopravna.

V otázce co by se podle občanů mělo zlepšit, zkvalitnit či doplnit v sortimentu služeb by naopak většina z odpovídajících (84 respondentů) zlepšila oblast osobních služeb. Opět se to týká zlepšení kulturního vyžití. Většina z nich by si přála v obci kino (pět z Frýdlantu n. O, pět z Ostravice, tři z Čeladné). Kulturní zařízení chybí osmi osobám z Frýdlantu nad Ostravicí a Janovic. Sedm z nich by doplnila kulturní program. Šesti respondentům chybí taneční klub ve městě Frýdlant nad Ostravicí. Jedenáct respondentů (hlavně z Pstruží a Janovic) by zlepšila zdravotnictví.

Z obchodní a bankovní sítě lze zmínit dvacet občanů, kteří by doplnili možnosti nákupu obuvi a oděvu v jejich obci. Sedmi občanům z Čeladné chybí v obci řeznictví. Tři respondenti by zvětšili sortiment zboží v drogerii v obci Ostravice.

4.5 Možnosti sportovních a rekreačních aktivit – pro děti, mládež a dospělé v regionu

V kapitole, která se zabývá možnostmi sportovních a rekreačních aktivit lze předvídat možné lepší hodnocení ze strany občanů. Frýdlantsko je totiž vyhlášeným a často vyhledávaným regionem rekreačních a sportovních aktivit nejen obyvateli Ostravska, ale také lidmi z jiných částí republiky a zahraničí. Jednotlivé sportovní aktivity a možnosti jejich provozu v obcích hodnotili respondenti známkou spokojenosti 1 – 5 nebo ji označili za chybějící. K tomu také měli možnost vyjádřit se, které zázemí pro sport je dle jejich názoru v obci nerozvinuté a přitom má potenciál pro rozvoj.

Fotbal: S možností fotbalu je většina obyvatel regionu spokojena. V Metylovicích jsou všichni respondenti s dostupností fotbalu a možností jeho provozu spokojeni. Je zde velké fotbalové hřiště i s fotbalovým klubem. Ve městě Frýdlant nad Ostravicí bylo celkem 75 osob s úrovní fotbalu spokojeno, pět osob odpovědělo neutrálně známkou 3. V tomto centru regionu leží centrální fotbalové hřiště, kde často probíhají fotbalové zápasy i mezi jinými kluby z okolních obcí. Na rozdíl od ostatních okolních fotbalových hřišť v jiných obcích leží u tohoto hřiště i tribuna pro fanoušky a fotbalové hřiště pro trénink. V obci Bílá jsou rovněž spokojeni. V červenci roku 2012 se zde otevřelo nové víceúčelové hřiště. Nejhorší hodnocení vyjádřili občané Starých Hamer a Pstruží. Větší část občanů je spokojena, ale část z nich také nespokojena. V Pstruží se nachází ve sportovním areálu Dubina hřiště pouze na minikopanou a ve Starých Hamrech sice fotbalové hřiště je, ale slouží spíše k fotbalu, provozovanému rekreačně.

Tenis: S možností věnovat se tenisu ve své obci jsou všichni respondenti spokojeni v Malenovicích, Pstruží a Metylovicích. V Malenovicích leží tenisový kurt v hotelu Bezruč a hotelu Malenovice a obyvatelé to nemají daleko do centra regionu, kde je nepřehledné množství tenisových kurtů. V Pstruží se tenisový areál tenisového klubu TJ Sokol Pstruží nachází ve sportovním areálu „Dubina“. V Metylovicích leží hned vedle fotbalového hřiště tři antukové tenisové kurty. V ostatních obcích se někteří občané vyjádřili i nespokojeně. V Pržně jsou občané spíše nespokojeni a většina občanů z Janovic uvedla, že v jejich obci tenisové kurty nejsou.

Volejbal: Spokojeni s možností volejbalu jsou všichni občané obce Malenovice a Metylovice. V Metylovicích mají občané velký důvod být spokojeni. Sportovní areál Metylovice sdružuje oddíly kopané, volejbalu, nohejbalu a kulturistiky. Provozuje již zmíněný fotbalový areál s volejbalovým, tenisovým a plážovým kurtem. V nabídce je zde proto velké množství sportovních aktivit. V Malenovicích mají možnost občané či turisté využít hlavně služeb dvou hotelů, hotelu „Malenovice“ a hotelu „Bezruč“, kde mohou provozovat jak volejbal, tak i plážový volejbal. V obci Bílá je devět respondentů spokojeno a jeden neví. Ve středu obce je možnost využití menší tělocvičny a v létě také hřiště na plážový volejbal. Spíše nespokojeni byli s nabídkou provozu tohoto sportu respondenti ve Starých Hamrech a Przně.

Lyžování: Do této aktivity spadá hlavně sjezdové, běžecké lyžování, snowboard a jejich zázemí v obci. Všichni respondenti z Bílé na tuto otázku odpověděli velkou spokojeností – průměrnou známkou 1. Velmi kvalitní a vyhledávaný lyžařský areál v Bílé je tvořen mnoha sjezdovými tratěmi od závodní přes střední obtížnosti až po sjezdovky pro začátečníky. Lyžařský areál nabízí také Snowpark. Lyžaři mohou využít také čtyř běžeckých tratí. Vysokou kvalitu ovlivňuje i zázemí a různé půjčovny lyží. Spokojeni jsou všichni respondenti také v Malenovicích. Zde leží Ski areál Malenovice poskytující tři obtížnosti sjezdovek. Spokojeni jsou také občané Starých Hamer. Naopak nespokojenost vyjádřili obyvatelé Kunčic pod Ondřejníkem, Janovic, Pstruží a respondenti z Pržna uvedli, že zde lyžování není umožněno.

Obr. 6 Lyžařský areál Bílá

Zdroj: www.turistik.cz, www.rwe.cz

Koupání: Do této aktivity patří jak možnost koupání v krytých či venkovních bazénech, tak i koupání ve vodních nádržích. Většina obyvatel Ostravice a Frýdlantu n. O. je spokojena s možnostmi koupání v jejich obci. V Ostravici to vysvětluje větší množství krytých bazénů, velký plavecký bazén nabízí hotel Sepetná, menší bazény kryté a venkovní další hotely. Venkovní koupaliště i s tobogánem vyhledává široké okolí u hotelu Sluníčko. V této obci se nachází ohromná přehradní nádrž Šance, ve které je ovšem přísný zákaz koupání. Nádrž slouží jako zásobárna pitné vody. V obci Frýdlant n.O. nabízí sportovní a relaxační centrum Kotelna rekondiční bazén s vířivkou. Další bazény jsou v hotelech. V tomto městě je také vybudováno venkovní koupaliště i s tobogánem a zázemím pro sport. Do výstavby aquaparku „Olešná“ ve Frýdku – Místku v roce 2009 sem jezdila využít těchto služeb v letních měsících také podstatná část obyvatel Frýdeckomístecka. Většina respondentů v obcích Staré Hamry, Malenovice a Janovice uvedla, že zde není možnost koupání.

Vodní sporty: Aktivity se týkají možnosti sportovního plavání, potápění, vodáctví a dalších. I když je většina respondentů z obce Ostravice nespokojena s možnostmi vodních sportů, anketa spokojenosti s vodními sporty zde vyšla nejlépe ze všech obcí. Velký plavecký bazén v hotelu Sepetná umožňuje využití sportovního plavání. Při ústí řeky Ostravice z přehrady Šance začíná nástupní místo pro kanoisty, raftáky či kajakáře. Že se v jejich obci vodní sporty neprovozují, naznačila většina respondentů z Kunčic p. Ondřejníkem, Pržna, Pstruží, Bílé, Janovic, Starých Hamrů a Metylovic.

Cykloturistika: Možnost cykloturistiky je obecně ve všech obcích regionu hodnocena spíše kladně. Pouze deset respondentů z celého regionu bylo nespokojeno s cykloturistikou. V žádné obci nepřevažovali ale nespokojení občané nad spokojenými. S touto aktivitou jsou nejvíce spokojeni, ne překvapivě, obyvatelé Malenovic a Ostravice. Tyto obě obce jsou základním táborem pro výšlap i výjezd na nejvyšší horu Beskyd Lysou horu. Pro cyklisty není stezka z Ostravice vedoucí na Lysou horu vhodná, proto vede cyklostezka z Malenovic, odkud se cyklisté dostanou až na Lysou horu. Dále přes Visalaje je možnost objet vodní nádrž Šanci a dojet zpět do obce Ostravice. Kromě této dosti využívané cyklostezky jsou zde i jiné možnosti.

Vycházky: Možnosti vycházek a turistiky jsou považovány za jedny z hlavních a stěžejních bodů rekreace v této oblasti. Možnost provozování tohoto sportu ocenila

skupina respondentů nejvíce ze všech aktivit, rozebírané v této kapitole. Pouze šest respondentů z celého regionu ohodnotila tuto činnost horší známkou než 3. (z toho 2 ve Frýdlantu n. O., a po jednom v Janovicích, Čeladné, Kunčicích p. O. a Starých Hamrech.). Nejlépe hodnoceny vycházky byly respondenty z Malenovic a Bílé. Jak již bylo řečeno, z Malenovic vede jak cyklostezka, tak i stezka pro pěší přímo na Lysou horu. V obci Bílá je krom mnoha možností vycházek dostupná turistická trasa Bílá-Konečná – Bílý kříž dlouhá asi 14 km. (*Beskydy.cz, 2012*)

Jiné aktivity: Celkem 21 respondentů uvedla jiné možnosti sportovních nebo rekreačních aktivit. Z nich devět občanů doplnilo mezi jiné aktivity i zázemí pro golf. Osm z nich takto odpovědělo v Čeladné, jeden ve Frýdlantu nad Ostravicí. V Čeladné se od roku 2011 vybuďovalo golfové hřiště Prosper golf Resort Čeladná i se zázemím. Součástí tohoto největšího středoevropského resortu jsou dvě mistrovská osmnácti - jamková hřiště s klubovnou a zázemím pro golfisty. Další osmnáctijamkové golfové hřiště bylo otevřeno v roce 2008 v obci Ostravice. (*Prosper Trading a.s., 2012*)

Občanům Frýdlantska některá zázemí pro sport a rekreaci v obci chybí. Proto měli možnost vyjádřit svůj názor na to, které sportovní zázemí jim chybí konkrétně myslí si, že by měl zároveň potenciál pro rozvoj. 44 respondentů by zlepšilo zázemí pro kolektivní sporty. 36 zase zázemí pro individuální sporty. Z kolektivních sportů připadá nerozvinutá oblast tenisového zázemí dvěma občanům Janovic a dvěma občanům Pržna. Basketbal uvedli čtyři občané Frýdlantu nad Ostravicí. Podle třech občanů z obce Pstruží by zázemí fotbalu mohl mít potenciál. Zajímavě vyšlo vyhodnocení potenciálních individuálních sportů. Polovině respondentů ze Starých Hamer totiž připadá nekvalitní sáňkařská dráha, vybudovaná v obci. Podle nich by v obci měla potenciál pro rozvoj díky rekonstrukci. Čtyři respondenti z Frýdlantu nad Ostravicí by zkvalitnili koupaliště.

4.6. Kulturní a společenské aktivity v regionu

S kulturními a společenskými aktivitami v regionu je většina respondentů nespokojena. Region obecně nevyniká kulturními aktivitami či společenskými událostmi. Společenské události se týkají spíše zábavy pro starší občany. Zajímavé je, že ke spokojenosti se přikláněli obyvatelé Kunčic pod Ondřejníkem a Čeladné. Čeladná je jedna z nejrychleji se rozvíjejících obcí v rámci Frýdlantska. Rozvoj kultury je tedy s tímto vývojem spojen. V golfovém resortu Čeladná probíhají také často koncerty a spíše komerčnější zábava.

Nejnespokojenější občané ve věku 20 – 29 let hodnotili kulturní možnosti průměrnou známkou 3,5. Také vzdělanější části respondentů nejvíce vadila kulturní nabídka v jejich obci. Nejvíce věkově nejmladších respondentů si stěžovalo na nedostatek tanečních klubů. V obci Ostravice byl zrušen jediný klub pro mladé a ve Frýdlantě nad Ostravicí před dvěma lety taktéž. V nabídce zábavy pro mladé tedy zůstávají buď hospody, nebo restaurační zařízení popř. bowling. Zejména mladí lidé z Frýdlantu nad Ostravicí si stěžují také na velké množství heren. Starší občané jsou podle analýzy s kulturou v jejich městě spíše spokojeni. Hodnotili průměrnou známkou 2,6. Díky převaze starších občanů nad mladšími obecně v celém regionu je také kulturní nabídka zaměřena spíše na tuto cílovou skupinu.

Tab. 15 Hodnocení kulturních možností v obcích regionu Frýdlantsko

Obec	1	2	3	4	5	Chybí (5)	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	4	12	30	22	9	3	80	3,3
Bílá	-	2	6	-	1	1	10	3,2
Čeladná	2	12	9	-	-	1	24	2,4
Janovice	1	4	3	6	1	3	18	3,4
Kunčice p.O.	4	12	2	3	-	-	21	2,2
Malenovice	1	2	3	2	1	1	10	3,2
Metylovice	-	3	11	1	1	-	16	3,0
Ostravice	3	7	4	6	3	1	24	3,0
Pržno	1	2	5	4	-	-	12	3,0
Pstruží	1	1	4	8	3	1	18	3,7
Staré Hamry	-	4	3	6	-	-	13	3,2
Frýdlantsko	17	61	80	58	19	11	246	3,1

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

K otázce návrhů na zkvalitnění či zlepšení oblasti kulturních a společenských aktivit bylo vyjádřeno respondenty celkem 151 názorů. Čtvrtina názorů se týkala zřízení kina nebo divadla, včetně zájezdových možností. Většinu těchto názorů vytkli občané Frýdlantu nad Ostravicí. V roce 2007 bylo totiž v tomto městě zrušeno městské kino z důvodů klesající návštěvnosti. Kino sloužilo pro občany z celého regionu. Bylo proto i přes různé petice občanů zbořeno a ustoupilo tak budoucí bytové zástavbě. Zejména pro mladší občany může být útechou aspoň letní kino, které je stále v provozu. Celá třetina názorů se týkala bohatšího kulturního programu. Občanům regionu (zejména občanům z Frýdlantu nad Ostravicí a Ostravice) chybí v obci plesy, výstavy, besedy či koncerty. V těchto nejpočetnějších obcích totiž občané očekávají také bohatší program, ale evidentně nejsou úplně spokojeni. Devatenáct názorů, zejména od mladších občanů, bylo vyjádřeno k chybějícím hudebním a tanečním klubům.

4.7 Hodnocení možností/rozsahu pracovních příležitostí v obcích regionu

Vysoká nezaměstnanost je poměrně velkým problémem nejen mikroregionu Frýdlantska. V této kapitole respondenti hodnotili celkové možnosti/rozsah/pestrost nabídky pracovních příležitostí škálou od 1-5 či odpovědí či možností „chybí“. Otázky se týkaly zaměstnanosti jak v jejich obci, tak v jejich okolí. Vyjadřovali se tedy k této otázce v širší míře, která se týkala celého regionu. Další hodnocení se týkalo možnosti podnikání v jejich obci a to bylo hodnoceno stejným typem odpovědí jako u pracovních příležitostí. Dále měli prostor uvést svůj návrh na rozšíření nabídky pracovních příležitostí v jejich obci. Poslední otázka se týkala výběru oblasti pracovních příležitostí.

Tab. 16 Hodnocení pracovních příležitostí v obcích regionu Frýdlantsko

obce	1	2	3	4	5	Chybí (5)	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	-	3	39	25	8	5	80	3,60
Bílá	-	-	-	1	3	6	10	5,00
Čeladná	-	7	15	-	2	-	24	2,88
Janovice	-	-	5	4	6	3	18	4,22
Kunčice p.O.	-	-	1	12	8	-	21	4,33
Malenovice	-	1	5	-	2	2	10	3,70
Metylovice	-	-	7	4	1	4	16	3,88
Ostravice	-	1	12	5	4	2	24	3,67
Pržno	-	-	1	1	8	2	12	4,75
Pstruží	-	-	1	3	7	7	18	4,72
Staré Hamry	-	1	2	1	5	4	13	4,38
Frýdlantsko	-	13	88	56	54	35	246	3,90

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

K otázce celkových možností pracovních nabídek v obci a jejího okolí je celkově obyvatelstvo regionu spíše nespokojeno. Žádný z nich nebyl naprosto a bez výhrad spokojen. Pouze 13 ze všech respondentů ohodnotilo pracovní podmínky známkou 2. Z nich většina (sedm) respondentů byla z Čeladné a tři z Frýdlantu nad Ostravicí. Obec Čeladná, jakožto obec regionu s poměrně rychlým rozvojem služeb a rekreačními či sportovními aktivitami v poslední době. Tato situace jistě přesvědčila občany o čím dál větší nabídce pracovních možností, zejména v odvětví obchodu a služeb. Průměrná míra nezaměstnanosti v celém mikroregionu dosahovala ke konci roku 2011 celkem 9,8%. Nižší hodnoty míry nezaměstnanosti než regionální průměr

dosahovaly jen v obcích Frýdlant nad Ostravicí, Kunčice pod Ondřejníkem a Čeladná. Ve Frýdlantu nad Ostravicí byla nejširší nabídka pracovních míst na úřadu práce a také nejvíce pracovních příležitostí na konci roku 2011.

V ostatních obcích se občané vyjadřovali nespokojeně k otázce pracovních příležitostí. Více než polovina dotazovaných z obce Bílá uvedla, že v jejich obci a okolí pracovní příležitosti nejsou vůbec. Statistiky ministerstva práce a sociálních věcí na konci roku 2011 vykazovaly jedny z nejvyšších měr nezaměstnanosti v tomto regionu právě v obci Bílá a také v Malenovicích.

Tab. 17 Vybrané ukazatele o nezaměstnanosti v obcích mikroregionu Frýdlantsko k poslednímu dni roku 2011

obec	Počet dosažitelných uchazečů	Volná pracovní místa	Počet dosažitelných uchazečů na 1 volné pracovní místo	Míra nezaměstnanosti (v %)
Frýdlant n.O	359	44	8,2	7,5
Bílá	26	0	x	16,0
Čeladná	91	5	18,2	9,7
Janovice	85	1	85,0	11,2
Kunčice p.O.	73	0	x	7,8
Malenovice	31	3	10,3	16,8
Metylovice	87	0	x	12,0
Ostravice	143	12	11,9	13,6
Pržno	52	4	13,0	13,9
Pstruží	44	3	14,7	13,9
Staré Hamry	34	1	34,0	12,0
Frýdlantsko	1 025	73	14,0	9,8

Zdroj: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, portál MPSV, vlastní výpočty

Vysoká nezaměstnanost na Frýdlantsku a nespokojenost místních obyvatel souvisí s menší nabídkou pracovních příležitostí. Porovnáním současné situace na trhu práce na Frýdlantsku s dobou před začátkem transformace české ekonomiky, nalezneme značné rozdíly. V době fungující centrálně plánované ekonomiky před sametovou revolucí vynikal region spíše v oblasti sekundárního sektoru - průmyslu, hutnictví a stavebnictví. Byly zde továrny, které zaměstnávaly dokonce přes tisíc pracovníků. Největší z nich – **státní podnik Ostroj Opava** zaměstnával dokonce 1867 osob. Podnik navázal na dlouholetou tradici zpracování železa pro hutnictví na Frýdlantsku a také na výrobu litinového zboží. V dnešní době se v bývalém areálu Státního podniku Ostroj

Opava nachází dílny firmy Giff a.s. a jiným samostatným dílnám. Firma Giff a.s. ovšem navazuje na tradici výroby hutnických strojů po zrušení Ostroje.

Tab. 18 Největší průmysloví zaměstnavatelé v regionu Frýdlantsko v roce 1987

Společnost	Sídlo společnosti	Oblast zaměření	Počet zaměstnanců
Ostroj Opava s. p.	Frýdlant n. O	Strojírenství	1867
Norma Frýdlant nad Ostravicí s. p.	Frýdlant n. O	Zpracování kovu	1185
Čsao Olomouc s. p.	Frýdlant n. O	Strojírenství	73
SM Dřevařské závody Šumperk	Frýdlant n. O	Zpracování dřeva	61

Zdroj: Průmyslové provozovny ústředně řízeného průmyslu k 31. 12. 1987

Obr. 7 Bývalý státní podnik Ostroj Opava ve Frýdlantě nad Ostravicí (v současné době slouží areál slévarenskému podniku Giff a.s., zaměstnávající celkem 160 osob a dalším samostatným dílnám)

Autor: Ilona Lisníková

Druhým největším podnikem byla výroba smaltovaného nádobí, zejména kuchyňských dřezů, **Norma Frýdlant nad Ostravicí**. Navázala na tradici smaltárenství, která se traduje již od začátku 19. století. Státní podnik Norma Frýdlant nad Ostravicí zaměstnával na konci 80⁺ let 20. století celkem 1185 osob. Nynější Norma Frýdlant nad Ostravicí a.s. zaměstnává pouze do 50 zaměstnanců. (*Databáze HBI, 2013*)

Obr 8 Továrna na smaltované nádoby Norma Frýdlant nad Ostravicí (v roce 1987 zde pracovalo více jak tisíc zaměstnanců, v dnešní době zaměstnává méně než 50 osob)

Autor: Ilona Lisníková

V současné době dominuje počtem zaměstnanců na Frýdlantsku **Beskydský rehabilitační ústav v Čeladné**. Z průmyslových firem je ovšem největší podnikem **Beskyd s.r.o.**, jehož hlavním zaměřením je výroba litinových odlitků, a společnost **Giff a.s.**, který se nachází v areálu bývalého Ostroje Opava a v roce 2011 měl celkem 160 zaměstnanců.

Tab. 19 Největší zaměstnavatelé na Frýdlantsku v roce 2011

Společnost	Sídlo společnosti	Oblast zaměření	Počet zaměstnanců
Beskydské rehabilitační centrum	Čeladná	Zdravotnictví	278
Beskyd s.r.o.	Frýdlant n. O	Kovovýroba	179
GIFF a.s.	Frýdlant n. O	Strojírenství	160
Moravskoslezské sanatorium	Metylovice	Zdravotnictví	107

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj Masarykovy Univerzity, 2013

Podmínky pro podnikání

Podmínky pro podnikání v místě bydliště hodnotila valná většina respondentů opět nespokojeností. Počet spokojených respondentů byl ale vyšší než u hodnocení pracovních příležitostí – 29 osob odpovědělo známkou 1 nebo 2. Z tohoto počtu celkem polovina všech dotázaných z Čeladné je s podmínkami pro podnikání spokojena. Osm respondentů je spokojeno ve Frýdlantě nad Ostravicí. Vzhledem k tomu, že řada velkých podnikatelských záměrů byla realizována v obci Čeladná, je hodnocení respondentů na místě. V ostatních obcích regionu byli dotazovaní spíše nespokojeni. Obec Bílá opět získala nejhorší hodnocení průměrnou známkou 4,7.

Tab. 20 Hodnocení možnosti podnikání v obcích regionu Frýdlantsko

obce	1	2	3	4	5	Chybí (5)	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	1	7	38	25	6	3	80	3,43
Bílá	-	-	-	3	3	4	10	4,70
Čeladná	3	9	7	3	2	-	24	2,67
Janovice	-	2	5	5	6	-	18	3,83
Kunčice p.O.	-	-	3	9	9	-	21	4,29
Malenovice	-	2	3	2	3	-	10	3,60
Metylovice	-	-	4	3	9	-	16	4,31
Ostravice	-	3	12	v	7	2	24	3,63
Pržno	1	-	-	2	6	3	12	4,50
Pstruží	-	-	3	3	6	6	18	4,50
Staré Hamry	-	1	1	3	5	3	13	4,38
Frýdlantsko	5	24	76	58	62	21	246	3,77

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Možnosti podnikání vidí nejhůře věková skupina mezi 50-59 lety a 20-29. Sami dotázaní podnikatelé ohodnotili možnosti podnikání v regionu průměrnou známkou 3,7. Pouze dva podnikatelé z 25 dotázaných podnikatelů uvedli, že jsou spokojeni. Nejhůře podmínky podnikání ale vidí nezaměstnaná skupina respondentů a rodiče na mateřské dovolené.

Celkové hodnocení pracovních a podnikatelských možností se tedy týká obcí Bílá a Pstruží ve smyslu nejnespokojenějších respondentů. Naopak v Čeladné připadají respondentům uspokojivější pracovní možnosti a příležitosti. Pracovní možnosti i možnosti podnikání ohodnotily ženy horšími známkami než muži pravděpodobně proto, že pracovní místa v regionu jsou zaměřena spíše na oblast řemesel a stavební výroby či

průmyslu, tedy pro ženy většinou nevhodná. Pracovní příležitosti vidí nejhůře nejstarší věková skupina dotazovaných, hlavně tedy důchodci. Ti mohou prosperitu a nabídku pracovních příležitostí srovnat s dřívější situací za dob komunismu, kdy v regionu žilo také více obyvatel a firmy zaměstnávaly mnoho pracovníků.

Nejlépe hodnotí jak pracovní příležitosti, tak i možnosti podnikání nejmladší skupina respondentů, tedy studenti. Tato skupina respondentů zatím většinou neměla zkušenost s hledáním práce, proto je jejich názor na pracovní možnosti možná trochu odlišný a pozitivnější.

Podle otevřených odpovědí (celkem 83) respondentů k otázce, co je potřeba zlepšit, zkvalitnit nebo vybudovat pro rozšíření nabídky pracovních příležitostí necelá pětina respondentů odpověděla, že by zlepšila oblast obchodu a služeb, tedy terciární sektor. 20 respondentů by podpořilo hlavně menší či soukromé firmy. Sedmnáct z nich by uvítalo větší expanzi investorů, díky kterým by bylo zajištěno více pracovních míst. Sedm respondentů by těmto investorům zlepšila podmínky např. infrastrukturu. Nemalý počet respondentů by také podpořil průmyslovou a řemeslnou výrobu, zlepšili životní úroveň a vzdělanost obyvatel a někteří by byli rádi, kdyby se upřednostňovali místní firmy nad těmi mimo-regionálními.

Občané regionu byli dotazováni, jaké nové pracovní příležitosti (z jaké oblasti) by oni osobně uvítali v jejich obci. Mohli uvést i více možností.

K této otázce bylo vyjádřeno celkem 371 názorů od respondentů. Více jak polovina jejich názorů se týkala rozvoje pracovních příležitostí v oblasti obchodu, služeb a cestovního ruchu. V této oblasti, týkajících se terciárního sektoru, tedy vidí občané největší potenciál do budoucna. Necelých 40 % názorů se týkalo přání ze strany respondentů o rozšíření pracovních míst v oblasti sekundárního sektoru (10 % v odvětví průmyslu, 20% řemeslná výroba, 8 % stavebnictví). Pouze 11 % názorů se týkalo přání rozvoje pracovních míst v oblasti zemědělství. Ženy preferují v tomto výzkumu oblast růstu pracovních příležitostí z prvního a třetího ekonomického sektoru, tedy zemědělství, obchodu a služeb a cestovního ruchu. Většina mužů naopak podporuje růst sekundárního sektoru, tedy průmyslu, stavebnictví a řemeslnou výrobu. Podle statistik ze sčítání lidu 2011 se téměř polovina zaměstnaných na Frýdlantsku zabývá oblastí terciárního sektoru, z něhož větší podíl pracovních míst zaujímají právě ženy. Více jak třetina zaměstnaných pracuje v oblasti sekundárního sektoru, z nichž pracují ženy jen

sporadicky. Pouze 3% zaměstnaných spadá do sektoru primárního. V něm převažuje zejména mužská část zaměstnanců.

Tab. 21 Zaměstnanost na Frýdlantsku podle odvětví ekonomické činnosti v roce 2011

Odvětví	Zaměstnaní		z toho	
	abs.	%	muži	ženy
Zemědělství, lesnictví, rybářství	333	3,8	245	88
Průmysl a stavebnictví	3 597	41,6	2 693	904
Obchod a služby	4 723	54,6	1 928	2 795
Celkem	8 653	100,0	4 866	3 787

Zdroj: Sčítání lidu 2011, ČSÚ, 2013

4.8 Veřejná doprava, kvalita a podmínky v regionu

V další části hodnocení kvality života na Frýdlantsku respondenti posuzovali kvalitu veřejné dopravy (autobusové příp. vlakové) z jejich obce do centra regionu a také napojení spojů z jejich obce s okolními obcemi, subjektivním hodnocením 1 – 5. V další otázce uváděli, zda dojíždí za zaměstnáním či ne a vybírali typ používaného dopravního prostředku. V další otázce vybírali důvody zvoleného dopravního prostředku. Poslední otázka umožnila občanům vyjádřit se k jejich návrhům na zlepšení či zkvalitnění veřejné dopravy z místa jejich bydliště. Hlavní dopravní infrastruktura na Frýdlantsku je patrná z přílohy 1.

Nejvíce spokojeni s kvalitou veřejné dopravy do centra regionu byli občané v obci Pržno. Zde se nachází jak důležitá vlaková zastávka na trase Frenštát pod Radhoštěm – Frýdlant nad Ostravicí – Ostrava, tak i autobusová linka, vyjíždějící z Frýdlantu nad Ostravicí přes Pržno přímo do Frýdku – Místku. Menší rozloha a lineární typ vesnice, kde je soustředěna zástavba hlavně kolem silnice na trase Frýdek – Místek – Frýdlant n.O., umožňuje svým občanům lepší dopravní dostupnost. Spíše spokojeni s dostupností do centra jsou rovněž obyvatelé Frýdlantu nad Ostravicí. Do centra se mohou dostat obyvatelé části Frýdlantu- Nové Vsi, vlakem na trase Ostravice – Frýdlant nad Ostravicí. Respondenti, bydlící ve městě v rodinném domě odpověděli celkově horším hodnocením, protože na rozdíl od osob z bytových domů bydlí většinou na okrajích města a do centra to mají tedy dál. Spokojeni jsou také občané Ostravice, Kunčic pod Ondřejníkem a Čeladné, kudy vede důležitá železniční trať do centra regionu a občané Malenovic, kteří se mohou autobusem za pouhých pár minut dostat do Frýdlantu nad Ostravicí. Nejhůře hodnotili dopravu do centra regionu obyvatelé obcí Staré Hamry a Bílá. Vzhledem k jejich perifernímu situování vzhledem k centru regionu je toto hodnocení na místě. Železniční trať, vedoucí z Ostravice přes Staré Hamry až do Bílé byla v 60. letech minulého století zrušena kvůli výstavbě přehradní nádrže Šance. Obyvatelé těchto obcí jsou proto odkázáni na autobusovou linku, která není moc častá a o víkendech jezdí do centra regionu pouze sporadicky.

Tab. 22 Hodnocení kvality veřejné dopravy z obcí Frýdlantska do centra regionu

obec	1	2	3	4	5	Respondenti	průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	11	36	23	6	4	80	2,45
Bílá	-	-	2	2	6	10	4,40
Čeladná	4	8	6	5	1	24	2,63
Janovice	1	7	2	5	3	18	3,11
Kunčice p.O.	1	14	2	4	-	21	2,43
Malenovice	1	3	4	-	2	10	2,90
Metylovice	-	2	4	6	4	16	3,75
Ostravice	-	16	6	2	-	24	2,42
Pržno	1	7	3	1	-	12	2,33
Pstruží	-	3	8	4	3	18	3,39
Staré Hamry	-	1	2	6	4	13	4,00
Frýdlantsko	19	97	62	41	27	246	2,84

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Ve výsledcích kvality veřejné dopravy do jiných okolních obcí získala opět obec Pržno, protože přesně polovina respondentů z této obce vyjádřila spokojenost. Díky již zmíněné výhodné pozici na hlavní vlakové trati má dobré spojení s obcí Baška a dále Frýdek – Místek, rovněž díky autobusovému spojení se mohou lehce občané dostat i do sousedních Janovic. Díky velmi těsné pozici s centrem regionu mohou občané Pržna přestoupit ve Frýdlantě nad Ostravicí na kterýkoliv typ veřejné dopravy a dostat se během poměrně rychlého časového úseku do jiné obce regionu. Spíše spokojenost byla vyjádřena respondenty u stejných obcí jako v hodnocení dopravy do centra regionu výše. Nespokojenost byla taktéž vyjádřena respondenty obcí Staré Hamry a Bílá.

Tab. 23 Hodnocení kvality veřejné dopravy z obcí Frýdlantska do jiných obcí v okolí

obec	1	2	3	4	5	Respondenti	průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	7	30	28	14	1	80	2,65
Bílá	-	-	2	2	6	10	4,40
Čeladná	4	4	10	4	2	24	2,83
Janovice	-	3	7	2	6	18	3,61
Kunčice p.O.	v	8	7	6	-	21	2,90
Malenovice	2	2	3	1	2	10	2,90
Metylovice	-	4	-	8	4	16	3,75
Ostravice	-	14	5	5	-	24	2,63
Pržno	2	4	4	1	1	12	2,58
Pstruží	-	1	7	7	3	18	3,67
Staré Hamry	-	1	1	3	8	13	4,38
Frýdlantsko	15	71	74	53	33	246	3,07

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Hodnocení jak veřejné dopravy do centra, tak i do okolních obcí, byla hodnocena nespokojeností více u žen než u mužů. Možným důvodem je častější dojíždka do zaměstnání u žen komplikovaněji veřejnou dopravou a u mužů dostupnější cestou autem. Nejnespokojenější skupinou je nejstarší věková skupina respondentů – tedy důchodci. To proto, že většina z nich jistě využívá veřejnou dopravu více než auto vzhledem k větší indispozici v porovnání s mladšími skupinami respondentů a častější dojíždkou za zdravotní péčí. Nejlépe hodnotí veřejnou dopravu nezaměstnaná část respondentů pravděpodobně proto, že se nemusí tolik omezovat a držet pravidelného cestování tak jako zaměstnaní.

K dojízdce mimo bydliště respondentů vyjádřilo 54 z nich, že nedojíždí. Většina z nich byla v důchodovém věku. Nejvíce dotázaných občanů – celkem 40% uvedlo auto jako dopravní prostředek, kterému dávají přednost při jízdě do zaměstnání. Tento zvolený dopravní prostředek respondenti většinou používají při dojízdce do zaměstnání v obcích Frýdlant nad Ostravicí, Bílá, Čeladná, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pstruží. Jako důvod této zvolené dojíždky uvádějí nejčastěji kratší vzdálenost mezi místem bydlení a zaměstnáním a dobrou kulturu cestování. Auto jako zvolený prostředek uvedlo více mužů než žen. Dotazované ženy jezdí častěji veřejnou dopravou. Ve Starých Hamrech spolu s autem využívají hodně také autobusové dopravy. V obcích Janovice a Kunčice pod Ondřejníkem využívají respondenti většinou autobusové

dopravy. Pouze většina respondentů z Pržna uvedla vlakovou dopravu jako jejich nejčastější dopravní prostředek do zaměstnání. Nejméně využívají motocyklové dopravy. Respondenti, kteří jezdí do zaměstnání autobusovou, vlakovou dopravou nebo na motocyklu uvedli, že důvodem zvolené dopravy je hlavně finanční nenáročnost. Jiné dopravní prostředky dotazovaní nevedli.

Respondenti měli možnost vyjádřit se ke zlepšení kvality veřejné dopravy z jejich bydliště. Bylo vysloveno celkem 113 názorů, z nichž téměř 70 % naráželo na zvýšení dopravních spojů, hlavně o víkendech. Tento názor vyjádřili vždy minimálně dva respondenti v každé obci Frýdlantska. Dále necelých 10 % respondentů by rádo přispělo ke zlepšení veřejné dopravy lepší údržbou komunikací. Zajímavé je, že většina těchto názorů byla vyřčena občany Janovic. Další názory neměly již větší zastoupení, za zmínku stojí názory na vybudování obchvatu kolem Frýdlantu nad Ostravicí a tedy regulace dopravních toků uvnitř města. Tři respondenti u Ostravice by také rádi uvítali obnovení večerních spojů.

4.9 Školská zařízení v regionu

Kvalita výchovy a vzdělávání je velmi důležitou složkou kvality života v místě bydliště nejen pro rodiny s dětmi. Z hlediska počtu škol a nabízeného stupně vzdělání v daných obcích je vytvořena tabulka č. 24. Podle zhodnocení úrovně výchovy a vzdělání u respondentů byly zjištěny poměrně dobré výsledky. Nejspokojenější s výchovou a vzděláním byli respondenti v obci Frýdlant nad Ostravicí. Spokojeni byli také v obci Ostravice, Metylovice, Čeladná, Kunčice pod Ondřejníkem, Pržno a Staré Hamry. Zajímavé je hodnocení obyvatel Malenovic. Poměrně dobré neočekávané hodnocení naznačuje, že ač se v obci žádná škola nevyskytuje, obyvatelé jsou spokojeni s výhodnou a blízkou polohou vůči centru oblasti, kde je široká nabídka jak škol, tak i zájmových kroužků. Velmi nespokojeni byli lidé v obci Bílá. Pro svou nevýhodnou a okrajovou polohu nenabízí mnoho možností ke vzdělání.

Je zajímavé, že úroveň školství ohodnotila nejlépe, nejmladší věková skupina, tedy studenti. Nejhorším hodnocením zase nejstarší respondenti, tedy občané v důchodovém věku.

Tab. 24 Hodnocení úrovně výchovy a vzdělání v obcích mikroregionu Frýdlantsko podle četnosti známek 1-5

obce	1	2	3	4	5	Chybí (5)	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	22	39	16	-	-	3	80	2,04
Bílá	-	-	3	-	7	-	10	4,40
Čeladná	6	8	8	1	1	-	24	2,29
Janovice	1	3	7	6	1	-	18	3,17
Kunčice p.O.	-	8	11	1	-	1	21	2,76
Malenovice	1	4	2	1	2	-	10	2,90
Metylovice	-	14	1	1	-	-	16	2,19
Ostravice	8	8	2	1	2	3	24	2,46
Pržno	2	3	5	2	-	-	12	2,58
Pstruží	-	1	10	7	-	-	18	3,33
Staré Hamry	2	4	5	2	-	-	13	2,54
Frýdlantsko	42	92	70	22	13	7	246	2,54

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Často velmi širokou nabídku zájmových kroužků nabízí většinou základní nebo mateřské školy. Kvalitní základní umělecká škola Leoše Janáčka leží v městě Frýdlant nad Ostravicí. V nabídce má hudební, taneční, výtvarný a literárně – dramatický obor

s celkovou kapacitou 585 žáků. (ZUŠ *Leoše Janáčka*, 2013) V současnosti škola působí krom Frýdlantu nad Ostravicí také v obcích Ostravice a Čeladná. Pro nadpoloviční většinu ze všech respondentů je množství zájmových kroužků dostačující, pro 86 respondentů není. 13 lidí na tuto otázku neodpovědělo. Největší podíl pozitivních odpovědí bylo zodpovězeno respondenty v obci Ostravice, Čeladná a Frýdlant n. O a Kunčicích p. O. Důvodem takto vysokého hodnocení u prvních třech obcích je jistě přítomnost Základní umělecké školy.

Při zhodnocení podílu obyvatel v předškolním věku, tedy v období od 3 - 5 let vychází oproti roku 2001 přírůstek o 0,55 procentních bodů vyšší v roce 2011. Děti v předškolním věku je tedy v současné době mnohem vyšší počet, který souvisí s vyšší porodností. Největší boom nastal mezi lety 2003 – 2009, kdy v České republice stoupala porodnost. Od roku 2009 začala porodnost v rámci České republiky klesat. V regionu Frýdlantska došlo až do konce roku 2011 k plynulému stoupaní počtu narozených dětí. V předešlých letech od 2003 - 2009 podle odborníků rodily zejména silné ročníky narozené během éry někdejšího prezidenta ČSSR Gustava Husáka. Tato generace bývá označována jako Husákovy děti, což jsou lidé narození v sedmdesátých letech minulého století. (*investia.cz*, 2013)

Tab. 25 Počet mateřských a základních škol na Frýdlantsku a počty žáků docházejících do škol (k 30. 9. 2012)

obec	Mateřská škola	počet žáků	Neúplná základní škola	počet žáků	Úplná základní škola	počet žáků
			1. - 5. roč.		(1. -9.roč.)	
Frýdlant n.O	1	303	-	-	2	1031
Bílá	1	24	-	-	-	-
Čeladná	2	104	-	-	1	179
Janovice	1	56	-	-	1	145
Kunčice p.O.	1	112	-	-	1	162
Malenovice	-	-	-	-	-	-
Metylovice	1	48	1	37	-	-
Ostravice	1	84	-	-	1	172
Pržno	1	39	1	62	-	-
Pstruží	1	22	1	50	-	-
Staré Hamry	-	-	1	28	-	-
Frýdlantsko	10	792	4	177	6	1689

Zdroj: statistiky Městského úřadu ve Frýdlantě nad Ostravicí, Odbor školství

Vysvětlivky: 1¹ - MŠ Frýdlant nad Ostravicí ul. Janáčkova + 4 odloučená pracoviště

Na Frýdlantsku mají školky v některých případech plný stav dětí. V některých případech (např. MŠ Pstruží) by školka ráda doplnila počet dětí, ale kapacitní možnosti tomu brání. V jiných školkách zase není využita plně jejich kapacita. Na území regionu se nachází celkem 10 mateřských školek. Některé jsou rozděleny i na více odloučených pracovišť. V regionu funguje taktéž 10 základních škol. Čtyři z nich jsou ovšem neúplné, tzn. škola nabízí jen výuku od 1. – 5. třídy. Menší počet žáků v některých neúplných základních školách způsobil nezbytné slučování ročníků. Tato situace nastala na základních školách v Przně, Metylovicích, Starých Hamrech a odloučeném pracovišti ZŠ Komenského v Nové Vsi. Extrémním případem je neúplná základní škola ve Starých Hamrech, kam dochází v současnosti 28 dětí. Žáci různého věku jsou ovšem rozděleni pouze do dvou tříd se spojenými ročníky (1. třída – 1. a 2. ročník, 2. třída – 3., 4., a 5. ročník).

Problémovým prvkem je také to, že základní školy od 1. – 9. třídy se nachází pouze v pěti obcích regionu. V dalších čtyřech obcích mají základní školy jen nižší stupeň (1. – 5. třída). Nevýhodou tedy je, že žáci musí dojíždět do sousedních obcí, kde se nachází úplná základní škola. Extrémním případem je obec Bílá a Malenovice. V obci Bílá se nachází pouze mateřská školka. Děti mohou následně přestoupit na základní školu do Starých Hamer, ovšem od 6. třídy musejí již dojíždět do obce Ostravice, která je poměrně dost vzdálená. V obci Malenovice není zřízená ani mateřská školka ani základní škola. Obec je situována ale nedaleko Frýdlantu nad Ostravicí a vzhledem k velmi nízkému počtu obyvatel by se ani nevyplatilo zřízení základní či mateřské školy.

Střední školy se vyskytují pouze v centru regionu – ve Frýdlantě nad Ostravicí. Je to gymnázium Frýdlant nad Ostravicí s možností šestiletého nebo čtyřletého studia. Kapacita školy je 360 žáků. Tak soukromé církevní Gymnázium Beskydy mountain s.r.o. s možností čtyřletého studia čítá kapacitu 120 žáků. Ve Frýdlantu nad Ostravicí mohou žáci docházet také na odloučené pracoviště Střední školy elektrostavební a dřevozpracující (příspěvková organizace Frýdek – Místek) a střední školu strojírenskou a dopravní (příspěvková organizace Frýdek – Místek). (*Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí*)

4.10 Bezpečnost v obcích regionu

Hodnocení bezpečnosti a kriminality ze stran dotazovaných občanů se obecně velmi podobá. Občané ve většině případů ohodnotili jejich bezpečnost a bezpečnost majetku podobně jako rozsah kriminality v jejich obci. Obecně se občané Frýdlantska cítí bezpečně, což je velmi pozitivní a přispívá k lepší kvalitě života v regionu. Celkem 63 % z nich se cítí bezpečně, 26 % odpovědělo neutrálně až částečně nespokojeně a 11% se bezpečně necítí. O trochu lepší, ale dosti podobné výsledky, se týkají rozsahu kriminality. O dvě procenta více, tedy 65 % respondentů vidí celkový rozsah kriminality lépe než jejich bezpečnost a bezpečnost majetku. Nejmenší pocit bezpečí vyjádřili občané Frýdlantu nad Ostravicí a Metylovic. Ve Frýdlantě nad Ostravicí, jakožto v největší obci regionu, se kriminalita objevuje častěji než v okolních obcích. S tím je spojena přítomnost lidí bez domova a sociálně slabších.

Je zajímavé, že jak rozsah kriminality, tak bezpečnost hodnotila nejhůře nejmladší část respondentů, tedy studenti. Méně bezpečně se také cítí respondenti bydlící v bytových domech, než respondenti, bydlící v rodinných domech. K vloupání dochází podle statistik více v bytových domech než v rodinných domech, kde často funguje lepší ochrana majetku, ať už pomocí hlídání psa nebo technického zabezpečení.

Tab. 26 Hodnocení bezpečnosti občanů a bezpečnosti majetku v obcích Frýdlantska

obec	1	2	3	4	5	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	7	33	28	7	5	80	2,63
Bílá	1	5	3	-	1	10	2,50
Čeladná	8	9	3	-	4	24	2,29
Janovice	6	5	6	1	-	18	2,11
Kunčice p.O.	9	11	1	-	-	21	1,62
Malenovice	3	7	-	-	-	10	1,70
Metylovice	2	3	10	1		16	2,63
Ostravice	1	13	5	2	3	24	2,71
Pržno	3	6	3	-	-	12	2,00
Pstruží	5	8	3	2	-	18	2,11
Staré Hamry	5	6	1	1	-	13	1,85
Frýdlantsko	50	106	63	14	13	246	2,33

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Náзорů dotazovaných osob ke zvýšení bezpečnosti bylo vyjádřeno celkem 78. Z nich se téměř 60 % se týká změn v přístupu policie a zvýšenou ostrahou a dohledem místních policistů. 20 % názorů se týkalo zlepšení veřejného opatření proti kriminalitě jako veřejné osvětlení, umístění kamerového systému hlavně ve Frýdlantu nad Ostravicí či postavení chodníků v obci Metylovice. V Metylovicích je problém nedostatku chodníků očividný. Podle starosty Metylovic se ale v investicích v roce 2013 počítá s vytvořením podkladových dokumentů k výstavbě chodníků zejména od kostela k Sokolovně a dalších. (*Oficiální stránky Metylovice, 2013*). 6 % názorů bylo o vyšší vzdělanosti a prevenci obyvatelstva proti kriminalitě. Nemalé procento názorů se týkalo také přáním větších postihů proti kriminálním činům a méně bezdomovcům. 8 % respondentů si myslím, že není třeba žádného opatření.

4.11 Zapojení obyvatel obcí do veřejného života

Důležitým tématem pro rozvoj obce je zapojení občanů. Kromě zajištění základních hmotných podmínek pro život v obci a veřejných služeb by měla vytvářet zázemí pro aktivní spolupodílení se občanů na dění v obci, prostor také pro realizace zájmů občanů. Obec se pro své řízení nezbytně potřebuje přímou vazbu od občanů a měla by podněcovat diskuzi o rozvoji obce. Výsledkem tohoto sdružování a společné aktivity je vytvoření spolků různého zaměření. Ty jsou často monotematicky zaměřeny. (*Podpora zapojení občanů do života obce, 2009 – 2013*)

Tab. 27 Hodnocení zapojení obyvatel obcí Frýdlantska do veřejného života

obce	1	2	3	4	5	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	3	16	33	20	8	80	3,18
Bílá	-	1	3	2	4	10	3,90
Čeladná	-	9	8	4	3	24	3,04
Janovice	1	7	7	1	2	18	2,78
Kunčice p.O.	1	7	4	8	1	21	3,05
Malenovice	-	2	5	3	-	10	3,10
Metylovice	-	4	11	1	-	16	2,81
Ostravice	-	7	8	7	2	24	3,17
Pržno	-	3	7	2	-	12	2,92
Pstruží	1	2	3	10	2	18	3,56
Staré Hamry	1	2	7	1	2	13	3,08
Frýdlantsko	7	60	96	59	24	246	3,13

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Celkové vyjádření dotazovaných občanů k zapojení obyvatel obcí do veřejného života ukázalo spíše jejich nevyhraněnost v odpovědích. Téměř 40 % respondentů se totiž nepřiklonila ani ke spokojenosti, ani k nespokojenosti výběrem neutrální známky 3. Svědčí to pravděpodobně o jejich nezainteresovanosti v daném tématu. Třetina občanů ohodnotila aktivitu občanů horší známkou a pouze 27 % je se zapojením občanů spokojena.

Aktivitu obyvatel v obcích a sdružování do spolků viděli občané Janovic, Metylovic a Pržna spíše pozitivně. Obec Janovice poskytuje jednu z nejrozmanitějších nabídek spolků spolu s obcemi Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Ostravice a Kunčice pod Ondřejníkem. Často tedy platí, že s vyšším počtem obyvatel v obci narůstá možnost

výběru různých spolků a organizací a zvyšuje se počet aktivních lidí. Tahle teze ale ne ve všech případech platí. Spolky jsou většinou zaměřené dle většinových zájmů veřejnosti či determinované prostředím. Obec Janovice má některé spolky rozdělené i mezi své části. Např. Tj Sokol a hasičský sbor leží jak v centru obce Janovice, tak i v její části Janovice – Bystré. Zaměření spolků je determinováno prostředím. Je zde proto myslivecký a zahrádkářský spolek. Sportovní spolky také nejsou výjimkou (hokejový a tenisový klub). Díky všem těmto spolkům se zde pořádá také mnoho akcí a plesů. Navíc zde funguje Český červený kříž, který pomáhá při zajišťování první pomoci při akcích v obci. Naopak nejméně spokojeni se zapojením obyvatel do veřejného života byli občané obce Bílé. Vzhledem k velmi malému počtu místních obyvatel je neaktivita na místě.

Přestože se v naprosté většině obcí Frýdlantska nachází klub pro seniory, skupina dotazovaných důchodců je spíše nespokojena s aktivitou občanů.

4.12 Životní prostředí v obcích Frýdlantska

Podle definice Ministerstva životního prostředí je životní prostředí systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci. Je to vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Složkami je především ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.“ V aplikaci ke kvalitě života občanů se vybraly zejména ty složky životního prostředí, které by mohli nějakým způsobem kvalitu života narušit. Vybraní občané obcí Frýdlantska vyjadřovali míru spokojenosti známkou od 1 – 5 při posuzování celkového vzhledu a dojmu, který jejich obec vyvolává. Hlavně ale posuzovali kvalitu životního prostředí spolu s jednotlivými vybranými složkami životního prostředí, kterými byli kvalita ovzduší, hlučnost prostředí, množství zeleně a čistota ulic a veřejných prostranství.

Tato závěrečná otázka kvality života pro občany Frýdlantska dopadla z hlediska hodnocení nejlépe. Občané byli obecně velmi spokojeni a pyšní na prostředí, kde žijí.

S celkovým vzhledem a dojmem obcí, ve kterých dotázaní občané žijí, bylo celkem 68 % dotázaných spokojeno. 27 % odpovědělo neutrálně a pouze necelých 5 % se vzhled a dojem obce nelíbí. Nejlépe hodnotili vzhled obce respondenti z Čeladné a Malenovic. Na obrázku 9 a 10 je ukázka vzhledu těchto obcí. Nejméně, ale přesto pořád spíše spokojeni jsou občané obce Pstruží.

Obr. 9 Vzhled obce Čeladná

Zdroj: <http://www.opalena.cz/lokalita.php>

Obr. 10 Obec Malenovice

Zdroj: <http://www.daen.cz>, 2013

Tab. 28 Hodnocení vzhledu a dojmu obcí Frýdlantska

obce	1	2	3	4	5	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	13	38	24	3	2	80	2,29
Bílá	4	3	1	2		10	2,10
Čeladná	20	4	-	-	-	24	1,17
Janovice	5	9	2	1	1	18	2,11
Kunčice p.O.	-	8	12	1	-	21	2,67
Malenovice	6	3	1	-	-	10	1,50
Metylovice	9	4	3	-	-	16	1,63
Ostravice	8	9	7	-	-	24	1,96
Pržno	2	5	4	1	-	12	2,33
Pstruží	4	4	9	1	-	18	2,39
Staré Hamry	3	6	4	-	-	13	2,08
Frýdlantsko	74	93	67	9	3	246	2,08

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

Při hodnocení kvality životního prostředí z obecného hlediska odhodnotila celá tři čtvrtina dotázaných známkou 1 nebo 2. Více jak 18 % respondentů uvedlo spíše neutrální hodnocení a jen 6,5 % není s okolním životním prostředím spokojeno. Tato nespokojená menšina odpovídala hlavně v obcích Janovice a Frýdlant nad Ostravicí. Podle konkrétních vybraných složek životního prostředí bude zjištěno, s čím konkrétně jsou nespokojeni a co berou naopak jako velké pozitivum.

Tab. 29 Hodnocení kvality životního prostředí v obcích Frýdlantska

obce	1	2	3	4	5	Respondenti	Průměrné hodnocení
Frýdlant n.O	12	37	22	8	1	80	2,36
Bílá	6	4	-	-	-	10	1,40
Čeladná	22	2	-	-	-	24	1,08
Janovice	3	7	3	4	1	18	2,61
Kunčice p.O.	5	15	1	-	-	21	1,81
Malenovice	4	4	2	-	-	10	1,80
Metylovice	4	7	4	1	-	16	2,13
Ostravice	8	10	6	-	-	24	1,92
Pržno	3	5	4	-	-	12	2,08
Pstruží	8	7	2	1	-	18	1,78
Staré Hamry	5	7	1	-	-	13	1,69
Frýdlantsko	80	105	45	14	2	246	2,00

Zdroj: Průzkum kvality života na Frýdlantsku v letech 2011 – 2012

1. Kvalita ovzduší: Kvalita ovzduší jako složka hodnocení kvality života na určitém území je velmi důležitou součástí. Pro člověka je to jedna z nejdůležitějších složek životního prostředí. Jak z přírodních, tak i člověkem vytvořených různých zdrojů, jsou do ovzduší vypouštěny různé znečišťující látky, které svou přítomností mají nepříznivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí. Významným antropogenním zdrojem znečišťování vnějšího ovzduší jsou průmyslové zdroje, lokální topeniště a doprava. Znečišťující látky mohou být v atmosféře přenášeny do větších vzdáleností a ovlivňovat širší území. Hodnocení kvality vnějšího ovzduší na území České republiky provádí Český hydrometeorologický ústav. Na základě tohoto hodnocení mohou být vyhlášovány oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, tj. území kde došlo k překročení imisního limitu pro jednu nebo více znečišťujících látek. Základní právní normou upravující řízení kvality ovzduší je zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. (*Krajský úřad Ostrava, 2013, Ministerstvo živ. prostředí, 2012*)

Území Frýdlantska patří mezi oblasti s poměrně kvalitním a čistým ovzduším. Oblast patří mezi vyhledávaná místa pro rekreaci a rekonvalescenci hlavně ostravské populace. Rozmach turistiky v Beskydech, hlavně tedy výšlapy na Lysou horu, mají také souvislost s ozdravnou činností.

Jediná obec, kde převažoval nespokojený názor na kvalitu ovzduší, byla obec Janovice. Třetina těchto dotazovaných občanů uvedla, že je v obci zhoršená kvalita

ovzduší. Podle občanů je smogová situace v jejich obci často horší než v Ostravě. Touto problematikou se zabývá komise životního prostředí obce Janovice a tvrdí, že zhoršená kvalita ovzduší bývá důsledkem znečištění lokálními topeništi. Pálení bioodpadu je taky jedním z důvodů horší situace. Nelze říci, jestli je obec Janovice od ostatních obcí výjimečná kvalitou ovzduší, protože zde není žádná měřicí stanice. Svou polohou na úpatí Moravskoslezských Beskyd a blízkostí Frýdku – Místku a Nošovicím, pouhých 5 hm od automobilky Hyundai) zde může být vyšší koncentrace než v jiných obcích. Na druhé straně není obec Janovice průjezdná. Jsou to ale pořád spekulace. Otázku nelze proto posoudit objektivně.

Nejlépe hodnotili kvalitu ovzduší občané obce Bílá, kde čistotu ovzduší dokazují také naměřené hodnoty koncentrace znečišťujících látek na měřicí stanici Bílý Kříž. Obec má na svém území největší procento zalesněných ploch. Jediným větším zdrojem znečištění tak v této obci může být silnice první a druhé třídy, která vede směrem na Slovensko, nebo do Zlínského kraje. Do této obce se také díky její poloze nedostane tolik znečištění z Ostravské aglomerace tak jako do jiných obcí Frýdlantska. Někteří občané Frýdlantska z jiných obcí si totiž stěžovali na zhoršené dýchání zvláště v zimním období, kdy bývá i na sněhu znatelná vrstva popílku a někdy, když vane vítr ze severu. Znečišťující látky se totiž z Ostravska často bez problémů dostanou i do vzdálenějších oblastí.

Na území Frýdlantska jsou umístěny celkem dvě měřicí stanice na měření kvality ovzduší. První automatizovaná stanice „Bílý kříž“ se nachází v obci Staré Hamry a měří kvalitu ovzduší od roku 1988. Druhá manuální stanice je umístěna v obci Čeladná od roku 1997. Třetí, již zaniklá manuálně měřicí stanice, byla v provozu na Lysé hoře od roku 1970 až do konce roku 2010. Zde se měřila pouze koncentrace oxidu siřičitého. (ČHMÚ, 2013)

Tab. 30 Aritmetický průměr roční koncentrace základních znečišťujících látek v ovzduší na měřicích stanicích v mikroregionu Frýdlantsko a Frýdku – Místku v letech 2010 a 2011

obec	SO ₂ (µg/m ³)		PM ₁₀ (µg/m ³)		No ₂ (µg/m ³)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Bílý Kříž	4,5	3,8	17,8	17,9	7,7	6,5
Čeladná	4,6	3,3	31,4	25,9	17,8	17,2
Lysá hora	2,2	-	-	-	-	-
F-M	11,2	7,1	45,8	39,3	23,9	21,8

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, 2013

Pro porovnání hodnot znečišťujících látek v ovzduší na Frýdlantsku jsou v tabulce č. 30 vyznačena také data z měřicí stanice ve Frýdku – Místku. Tabulka obecně dokazuje, že ovzduší, měřené na stanicích v Čeladné a Starých Hamrech obsahuje mnohem, často i třikrát menší koncentrace znečišťujících látek než na měřicí stanici ve Frýdku – Místku. Ve Frýdku – Místku se také koncentrace polévatého prachu pohybuje okolo limitní hodnoty. Hodnoty oxidu siřičitého byly poměrně nízké na obou stanicích v Čeladné i ve Starých Hamrech. Na Lysé hoře ukazovaly hodnoty nejnižší.

2. Hlučnost prostředí: V otázce hlučnosti vyjádřili dotázaní občané regionu spíše spokojenost. Celkem 70 % respondentů nevnímá hluk jako negativní zásah do jejich kvality života. 19 % respondentů odpovědělo neutrálně hodnocením 3 a 11 % osob vidí míru hlučnosti v jejich obci jako problém. Vzhledem k tomu, že na Frýdlantsku neleží větší továrna, která by se mohla považovat za zdroj většího hluku, subjektivní názory respondentů se srovnávaly s možnou hlučností veřejné a osobní dopravy. Regionem prochází silnice jak 1. a 2. třídy, tak i silnice vyšších tříd a železniční trať. Doprava je proto hlavním zdrojem hlučnosti regionu. Obce, kterými prochází silnice první třídy a zároveň železniční trať jsou Frýdlant nad Ostravicí, Ostravice a Metylovice. Nespokojené názory se ozývaly od respondentů hlavně z těchto tří obcí a již od méně občanů také z Čeladné a Kunčic pod Ondřejníkem, kudy vede silnice 2. třídy a železniční trať. Tímto se předpoklad vnímání respondentů jako hlavního zdroje hlučnosti dopravy nejspíše souvisí. Silnice první třídy sice prochází také obcemi Staré Hamry a Bílá, ovšem zastavba těchto dvou obcí je značně rozptýlená a nedrží se silniční linie.

3. Množství zeleně: S množstvím zeleně jsou obecně téměř všichni respondenti spíše spokojeni, pouze 8 občanů z Frýdlantu nad Ostravicí a jeden z Ostravice uvedli, že nejsou spokojeni. Převážná část řešeného území má charakter přírodní, resp. přírodě blízké krajiny s velmi vysokým podílem lesních porostů (zabírají téměř 69 % území celého regionu). Podle dat Českého statistického úřadu má v rámci Moravskoslezského kraje Frýdlantsko spolu s územím ORP Jablunkov výjimečný podíl lesů k celkové rozloze regionů. Na Frýdlantsku zabírají lesní pozemky téměř 70 % plochy regionu, v Jablunkově je to 59 %.

Největší podíl lesních porostů na Frýdlantsku zaujímají jehličnany, zejména smrk, a menší podíl listnatých porostů s převahou bukových lesů. Z této charakteristiky

se vymyká pás níže položeného území, táhnoucí se od Pržna, přes Frýdlant nad Ostravicí ke Kunčicím, který je jednak poměrně hustě zastavěný, na druhé straně využívaný zemědělskou velkovýrobou (*Územně analytické podklady, 2012*) Podle údajů z Českého statistického úřadu (dle tab. 31) je v oblasti Frýdlantska zastavěno pouze 1 % území. Nejvíce zastavěné plochy a zároveň nejmenší podíl lesních pozemků v poměru k rozloze obce se nachází právě ve Frýdlantě nad Ostravicí, ale hlavně v obci Pržno, které je tímto svým způsobem specifické. Obec je svým lineárním typem vesnice zastavěna okolo silnice, vedoucí z Frýdlantu nad Ostravicí do Frýdku – Místku, okolo zastavěné plochy leží úzké pruhy lesních pozemků a za nimi se rozprostírají hlavně zemědělské půdy. Dotazovaní občané Pržna ale vnímají množství zeleně pozitivně, stejně jako občané Bílé či Starých Hamer. Žádný respondent neuvedl známku hodnocení horší jak 2.

Nejlépe ohodnotili množství zeleně dotazovaní občané z Bílé, Starých Hamer a v již zmiňovaném Przně. Všech deset respondentů z Bílé dokonce ohodnotilo tuto otázku známkou 1, tedy velkou spokojeností. Obec Bílá a Staré Hamry jsou na Frýdlantsku svým způsobem výjimečné. U těchto dvou obcí je společná velmi rozsáhlá rozloha s okolo devadesáti procentním podílem lesních pozemků a rozlohou téměř zanedbatelnými zastavěnými plochami i zemědělskou půdou.

Tab. 31 Druhy pozemků podle obcí Frýdlantska ke dni 31. 12. 2011

obce	celková rozloha	lesní pozemky		zastavěné plochy		zemědělská půda*		ostatní plochy	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Frýdlant n.O	2 192	317	14,5	103	4,7	1 353	61,7	419	19,1
Bílá	5 645	5 243	92,9	11	0,2	258	4,6	133	2,4
Čeladná	5 906	4 543	76,9	41	0,7	977	16,5	345	5,8
Janovice	1 316	244	18,5	23	1,7	942	71,6	107	8,1
Kunčice p.O.	2 018	738	36,6	36	1,8	1 039	51,5	205	10,2
Malenovice	1 299	871	67,1	13	1,0	364	28,0	51	3,9
Metylovice	1 113	400	35,9	20	1,8	589	52,9	104	9,3
Ostravice	2 768	1 767	63,8	45	1,6	716	25,9	240	8,7
Pržno	294	13	4,4	19	6,5	189	64,3	73	24,8
Pstruží	715	307	42,9	13	1,8	352	49,2	43	6,0
Staré Hamry	8 473	7 365	86,9	20	0,2	632	7,5	456	5,4
Frýdlantsko	31 739	21 808	68,7	344	1,1	7411	23,3	2176	6,9

Zdroj: *Městská a obecní statistika, ČSÚ, 2012*

Vysvětlivky: Zemědělská půda* - orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvale travnaté porosty

Obr. 11 Množství zeleně v obci Pržno

Zdroj: <http://www.ibeskydy.ic.cz>, 2013

Obr. 12 Obec Bílá s nejvyšším podílem lesnatých ploch

Zdroj: <http://www.beskydy.cz>, 2013

Čistota ulic a veřejných prostranství: Se vzhledem a čistotou ulic a veřejných prostranství bylo 65% dotázaných osob v regionu spokojeno. Celkem 26% osob zaujala neutrální postoj hodnocením známkou 3 a pouze 9% z nich není s čistotou spokojeno. Celkově převažuje ale ve všech obcích spokojenost. Pouze pár respondentů z Frýdlantu nad Ostravicí, Kunčic pod Ondřejníkem, Metylovic a Ostravice vyjádřilo svou nespokojenost. Že jsou velice spokojeni, uvedli občané Starých Hamer a Malenovic, horší známku jak 2 zde neuvodli.

Životní prostředí i jednotlivé složky životního prostředí hodnotili obecně nejlépe starší občané Frýdlantska nad 50 let. Pro starší populaci je otázka kvality životního prostředí přednější nad jinými složkami kvality života jako např. pracovní možnosti a

proto se sem lidé v důchodovém věku často stěhují z větších měst. O atraktivitě prostředí Frýdlantska svědčí stálé zvyšování obyvatel díky migraci. Pouze otázku hlučnosti prostředí ohodnotili starší občané horším hodnocením. Jsou často citlivější na případný hluk než mladší generace. Rodáci se vyjádřili ke všem složkám životního prostředí kritičtěji než lidé narození mimo oblast regionu. Lidé narození v jiných obcích mimo Frýdlantsko pocházejí většinou ze severnějších částí Moravskoslezského kraje, kde je životní prostředí (hlavně tedy kvalita ovzduší) většinou v horším stavu, než na Frýdlantsku.

Závěr

Hypotéza, která byla stanovena v úvodní části diplomové práce, byla díky dotazníkovému šetření vybraného vzorku obyvatel Frýdlantska potvrzena. Skupina respondentů, která se zúčastnila dotazníkového šetření, uvedla ve svém hodnocení častěji spokojenost než nespokojenost se základními složkami kvality života, probranými v hlavní části diplomové práce.

Většina dotazovaných občanů uvedla, že je spokojena se zdravotní péčí, s úrovní školství i s množstvím zájmových kroužků a s veřejnou dopravou a její kvalitou. Zdůraznili rovněž přednosti regionu v dostupnosti provozu rekreačních a sportovních aktivit (zejména možnost vycházek, cykloturistiky a fotbalu), bezpečnosti a hlavně v kvalitě životního prostředí a celkového vzhledu a dojmu jejich bydliště. S otázkou kvality životního prostředí byli respondenti celkově spokojeni nejvíce. Konkrétně s kvalitou ovzduší a množstvím zeleně. Z hlediska podílu lesních pozemků (téměř 70 % rozlohy regionu) vyniká Frýdlantsko i mezi ostatními regiony Moravskoslezského kraje. Kvalita ovzduší je zde ve srovnání s blízkým regionem Frýdeckomístecka také na lepší úrovni.

Dotazovaní občané z regionu Frýdlantska byli na druhou stranu nejméně spokojeni s kvalitou a sortimentem zboží, sociální péčí, a hlavně s možností a rozsahem pracovních příležitostí a podmínkami pro podnikání. Při přechodu z centrálně plánované ekonomiky na tržní ekonomiku se razantně snížil počet zaměstnanců ve dvou největších firmách – s. p. Ostroj Opava (později Ferrum a dnešní Giff a. s.) a Norma Frýdlant nad Ostravicí. Tyto dva podniky s počtem nad 1000 pracovníků koncem 80'let (Ostroj Opava – 1867 zaměstnanců, Norma Frýdlant nad Ostravicí – 1185 zaměstnanců) se při přechodu na tržní ekonomiku dostali na úroveň středních či malých podniků s počtem zaměstnanců do 250. Určité zaměření regionu na průmyslovou činnost, konkrétně na oblast zpracování železa a smaltárenství, pokračuje dodnes, i když ve struktuře zaměstnanosti na Frýdlantsku již nyní převládá terciární sektor. Zaměstnanost v sekundárním a primárním sektoru je ale stále nadprůměrná oproti celorepublikovému průměru.

Poměrně překvapivý výsledek se projevil ve vyhodnocení spokojenosti dotazovaných občanů v jednotlivých obcích Frýdlantska. Spíše spokojeni byli se

základními složkami kvality života respondenti ve všech obcích až na respondenty z obce Bílá. Předpoklad, že dotazovaní občané z centra regionu, tedy z Frýdlantu nad Ostravicí, budou spokojeni nejvíce se základními složkami kvality života, se v tomto průzkumu nepotvrdil. Nejvíce spokojeni byli respondenti z Čeladné. Jejich převážná spokojenost se projevila ve všech otázkách kvality života, hlavně tedy v otázce životního prostředí, poskytování sociálních služeb a rekreačních a sportovních možnostech. Pouze s kvalitou a sortimentem služeb byli spíše nespokojeni. V této obci se nachází zároveň největší zaměstnavatel a největší léčebný rehabilitační ústav na Frýdlantsku – Beskydské rehabilitační centrum. Pro Čeladnou je také typická vysoká tendence rozvoje zázemí infrastruktury, bydlení a služeb. Tyto aspekty se rozvíjí hlavně od roku 2001, kdy bylo v obci zprovozněno největší golfové hřiště ve střední Evropě.

Celkově největší nespokojenost v hodnocení kvality života projevili dotazovaní občané z obce Bílá. Velmi spokojeni jsou sice s otázkou bezpečnosti, rekreačními a sportovními možnostmi a životním prostředím (zejména množstvím zeleně). V těchto složkách hodnocení kvality života uvedli jedny z nejlepších hodnocení v rámci všech obcí regionu. Zato v ostatních otázkách kvality života vyjádřili respondenti spíše negativní hodnocení. Nejhůře hodnotili dotazovaní občané z Bílé pracovní možnosti. Vzhledem k situování obce Bílé jako oblasti periferní v rámci regionu se zde projevuje horší dopravní dostupnost, jedním z důvodů je také kvůli železničního spojení Bílá – Staré Hamry – Ostravice v 60. letech 20. století z důvodu stavby přehradní nádrže Šance ve Starých Hamrech. Obec má rovněž nejnižší počet obyvatel z celého regionu. Chybí proto v obci některé základní potřebné služby a zázemí jako základní škola, zdravotní a sociální péče či kulturní zařízení.

Nejvíce nespokojenou skupinou respondentů se ve výzkumu kvality života na Frýdlantsku stala vzdělanější část respondentů, hlavně tedy vysokoškolsky vzdělaná. Z hlediska věku převažovaly negativní hodnocení od respondentů starších 60 let a také od nejmladší skupiny respondentů. Ženská část dotazovaných občanů vyjadřovala také kritičtější hodnocení než mužská část obyvatel. Nespokojeni byli hlavně s pracovními možnostmi zejména občané z řad vysokoškoláků a starší občané, kteří mohou porovnat situaci na trhu práce s obdobím před ekonomickou transformací. Místní rodáci hodnotili složky kvality života celkově kritičtěji než občané, narozeni mimo Frýdlantsko. Dotazovaní obyvatelé, narozeni mimo region hodnotili pozitivně hlavně stránku životního prostředí, ale s kvalitou veřejné dopravy a kulturním byli spokojeni méně.

Ekonomicky neaktivní občané – studenti a důchodci, hodnotili spokojenost s kvalitou života pesimističtěji než ekonomicky aktivní občané. Dotazovaní občané, kteří uvedli své bydliště v rodinném domě, byli s kvalitou života spokojenější než občané bydlící v bytových domech.

Mikroregion Frýdlantsko je územím s obrovským přírodním potenciálem, který je jeho velkou předností. Jak bylo pomoci dat ČSÚ zjištěno, Frýdlantsko má ve srovnání s ostatními regiony Moravskoslezského kraje výjimečné postavení. Na Frýdlantsku během pouhých deseti let v období od roku 2001 do roku 2010 přibylo díky migraci více jak dva tisíce obyvatel, z čehož vyplýval nárůst obyvatelstva regionu o 10 % díky migraci. Celkový přírůstek obyvatel byl ovšem nižší kvůli vysoké úmrtnosti obyvatel. Vysoká úmrtnost v regionu je způsobena vysokým průměrným věkem obyvatel. Na rozdíl od většiny ostatních regionů (SO ORP) v Moravskoslezském kraji na Frýdlantsku počet obyvatel nadprůměrně stoupá. Největšího rozvoje v této oblasti zaznamenala obec Malenovice, kde se mezi lety 2001 - 2010 zvýšil díky migraci počet obyvatel téměř na dvojnásobnou hodnotu. Naopak početně ztrátové obce byli a do současnosti pořád jsou Staré Hamry a Bílá. Staré Hamry spíše kvůli přirozenému úbytku obyvatelstva, které je průměrným věkem nejstarší z celého regionu. Obec Bílá je ztrátová hlavně kvůli velké míře vystěhovalectví. Na základě hodnocení občanů z obce Bílá vyplynul také závěr, že kvalita životního prostředí nemusí občanům Frýdlantska stačit k jejich spokojenosti. Důležitá je kombinace kvalitního životního prostředí spolu s dostupností a základním zázemím služeb.

Literatura a jiné zdroje informací

Seznam literatury a zdrojů

ANDRÁŠKO, Ivan. Dve dimenzie kvality života v kontexte percepcií obyvatelov miest a vidieckych obcí. *Geografická organizace Česka a Slovenska v současném období*. 2005, s. 6-13.

ANDRÁŠKO, Ivan. Sociálně - demografická dimenzia kvality života v Bratislave: Vo svetle multivariačnej analýzy. *Folia Geographica*. 2006, č. 10.

ANDRÁŠKO, Ivan. *Vnútorňá štruktúra mesta z hľadiska kvality života*. 2007. Dizertační práce. Geografický ústav Slovenskej akadémie vied.

DIGIS, spol. s r.o. *Územně analytické podklady obcí - ORP Frýdlant nad Ostravicí: Aktualizace 2012*. Ostrava - Poruba, 2012. Dostupné z: <http://www.kotik.eu/frydlant/pruvodni-zprava.pdf>

EVŽEN QUITT. *Klimatické oblasti Československa*. Praha: Academia, 1971. ISBN brož.

HAGERTY, Michael R. et al: Quality of life indexes for national policy: review and agenda for research. *Social Indicators Research*. 2001, č. 55, s. 1-96.

HEŘMANOVÁ, Eva. Kvalita života a její modely v současném sociálním výzkumu. *Sociologia*. 2012, č. 44, s. 407-425.

IRA, Vladimír a Ivan ANDRÁŠKO. Kvalita života z pohľadu humánnej geografie. *Geografický časopis*. 2007, roč. 2, č. 59, s. 159-179.

KAMP, Van, K. LEIDELMEIER, K. MARSMAN a A. DE HOLLANDER. Urban environmental quality and human well-being: towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study. *Landscape and urban planning*. 2003, č. 65, s. 5-18.

KLADIVO, Petr. *Prostorová diferenciace kvality života obyvatel města Olomouce*. Masarykova Univerzita, 2011. Disertační práce. Masarykova Univerzita.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu. *Historický lexikon obcí České republiky 1. díl*. Praha: Český statistický úřad, 2006. 759 s. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>.

MANDYS, Jan. Dilemata určování kvality života. In *Sborník příspěvků z vědecké konference s mezinárodní účastí Aktuální otázky sociální politiky 2009 - teorie a praxe*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. s. 36-43. ISBN 978-80-7395-217-4.

MINISTERSTVO VNITRA A STÁTNÍ ÚŘAD STATISTICKÝ. *Statistická lexikon obcí v Republice Československé: II. Země Moravskoslezská*. Praha: Orbis, 1935. ISBN není., 213 s.

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA POBESKYDÍ – Z.S.P.O. *Strategický plán mikroregionu Frýdlantsko - Beskydy*. 2008. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/wrs/addons/file/verejna-sprava/mikroregion/strategicky-plan.pdf>

Socík: Průvodce sociálními službami mikroregionu Frýdlantsko. Frýdlant nad Ostravicí: Sdružení Mikroregion Frýdlantsko - Beskydy, 2013.

ROGERSON, Robert J. Environmental and health-related quality of life: Conceptual and methodological similarities. *Social science and Medicine*. 1995, č. 41, s. 1373-1382.

Weissmannová, Hana a kol.: *Ostravsko: Chráněná území ČR*. Praha, Brno: Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ; Brno : EkoCentrum, 2004. ISBN 80-86064-67-0. 454 s

Internetové zdroje a vstupní data

Beskydské dětské sanatorium. *Beskydy.cz* [online]. 1998-2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://sport.beskydy.cz/content/beskydy-plavani-vodni-sporty-beskydske-detske-sanatorium-v-metylovicich.aspx>

CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. *Regionální informační servis* [online]. 2012 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/turisticke-ris/beskydy-cz/beskydy-bez-hranic/euroregion-beskydy>

KRAJSKÝ ÚŘAD. *Moravskoslezský kraj* [online]. 2013 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/vv/registr_zs/zajmove-sdruzeni-frydlantsko-beskydy-1806/

MAS POBESKYDÍ [online]. 2006 - 2012 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.pobeskydi.cz/mas-pobeskydi/>

Prosper Golf Resort Čeladná. PROSPER TRADING A.S. *Prosper Golf Resort Čeladná* [online]. 2012 [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://www.prosper-golf.cz/cs/golf/o-resortu.aspx>

Podpora zapojení občanů do života obce. In: *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-04-19]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/podpora-zapojeni-obcanu-do-zivota-obce/>

Komise životního prostředí. PORT, Josef. *Obec Janovice* [online]. 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.obecjanovice.cz/cz/menu/70/obecni-urad/vybory-a-komise/komise-zivotního-prostredi/clanek-2298-ochrana-ovzdusi-v-obci-janovice/>

O obci Metylovice. In: *Metylovice: Oficiální stránky* [online]. 2013 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <http://www.metylovice.cz/>

Ovzduší. KRAJSKÝ ÚŘAD OSTRAVA. *Moravskoslezský kraj* [online]. 2013 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/ovzdusi/>

O ZUŠ a historie. In: *ZUŠ Leoše Janáčka: Frýdlant nad Ostravicí* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zusfrydlant.cz/>

Prosper golf resort Čeladná. *Prosper golf resort Čeladná* [online]. 2012 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <http://www.prosper-trading.cz/prosper-golf.html>

Kvalita ovzduší. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2008-2012 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/kvalita_ovzdusi

REDAKCE INVESTIA.CZ. Generace „baby boomers“ odchází do důchodu. [online]. 2013 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.investia.cz/generace-baby-boomers-odchazi-do-duchodu>

Sociální péče. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/9>

Senior program Čeladná. *Kreativní marketing a PR* [online]. © 2006-2012 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.honzaskranka.cz/2010/senior-program-celadna-novy-model-sluzeb-a-zivota-senioru-pod-nazvem-tiskova-zprava/>

Sociální služby a farnosti. *Oficiální stránky města Frýdlant nad Ostravicí* [online]. 2012 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/portal/o-meste/socialni-sluzby-a-farnosti/>

ZEMSKÝ ARCHIV V OPAVĚ. *Správní vývoj okresu Frýdek-Místek*. Opava, 2011. Dostupné z: http://www.archives.cz/zao/resources/frýdek-mistek/spravni_vyvoj_okresu_F-M.pdf

Centrum pro regionální rozvoj Masarykovy Univerzity, 2013

Portál ministerstva práce a sociálních věcí (www.MPSV.cz)

Český hydrometeorologický úřad (www.chmu.cz)

Online databáze firem HBI (www.hbi.cz)

Český statistický úřad (www.czso.cz)

- Sčítání lidu 2011

- Územně analytické podklady obcí

-Databáze MOS (městská a obecní statistika)

-Správní obvody obcí s rozšířenou působností Moravskoslezský kraj, 2005

-Databáze měst a obcí

-Databáze demografických údajů za obce ČR 1971 – 2011

Průmyslové provozovny ústředně řízeného průmyslu k 31. 12. 1987, databáze ČSÚ

Summary

This thesis deals with quality of life research according to the opinions of inhabitants living in the region of Frýdlantsko. Frýdlantsko is situated in Moravia-Silesian region. At the beginning of the thesis was the theme “quality of life” explained and some authors of the literature with the theme quality of life were mentioned. The main aim of the thesis was exploring satisfaction or happiness of inhabitants with their habitation in this area. Then the differences between quality of life in the individual community in Frýdlantsko were explored. The last type of research concerned with the dependence of the happiness with living according to individual personal characteristics of the respondents.

The research called the quality of life in Frýdlantsko region was analyzed according to the answers, written in the questionnaire, from the respondents living in communities in Frýdlantsko region. The main result of the thesis is the fact that the majority of respondents are satisfied with the main component of quality of life. The region is special with the amount of the people who immigrate to this area in the Moravian-Silesian region. The region is attractive not only because of the environment and nature but also because of facility other folders of quality of life.

Key words: quality of life, Frýdlantsko region, questionnaire survey

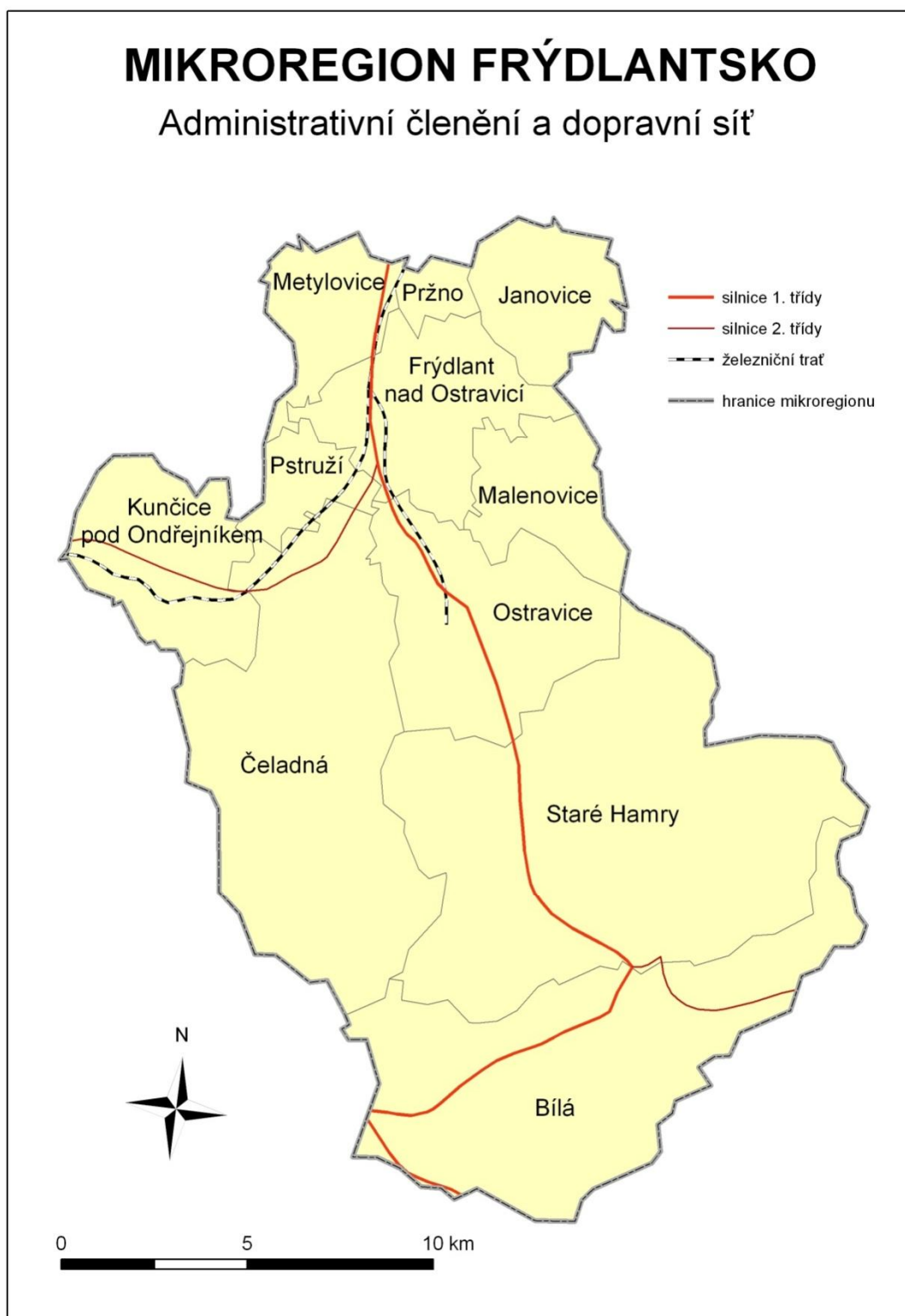
Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1: Administrativní členění a dopravní síť v mikroregionu Frýdlantsko

Příloha 2: Dotazník použitý při šetření

Příl. 1 Administrativní členění a dopravní v mikroregionu Frýdlantsko v roce 2011

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

DOTAZNÍK FRENŠTÁTSKO – FRÝDLANTSKO: KVALITA ŽIVOTA A ROZVOJ ÚZEMÍ
--

Dobrý den,

dovolujeme si Vás laskavě požádat o vyplnění dotazníku, který je součástí výzkumu zaměřeného na kvalitu života a rozvoj území Frenštátska a Frýdlantska. Účast v této anketě je anonymní a dobrovolná. Je příležitostí, abyste vyjádřili své vlastní názory na prostředí, ve kterém žijete a budete žít. Výsledky ankety budou součástí výzkumné zprávy projektu řešeného přírodovědeckou fakultou UP v Olomouci.

Děkujeme Vám za spolupráci !

.....
Jméno studenta:.....

Město (obec) dotazování:

Při hodnocení zakroužkujte jedno číslo ve škále 1, 2, 3, 4, 5 - (systém školního hodnocení)

- 1 *velice spokojený/á - plně souhlasí*
- 2 *spokojený/á - souhlasí*
- 3 *nevím - částečně souhlasí*
- 4 *nespokojený/á - nesouhlasí*
- 5 *velice nespokojený/á - vůbec nesouhlasí*

A. PODMÍNKY A KVALITA BYDLENÍ VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)

1. V jakém typu domu bydlíte?

- a) starší rodinný dům
- b) renovovaný nebo nový rodinný dům
- c) starší bytový dům
- d) renovovaný nebo nový bytový dům

2. Máte u domu, nebo ve městě (obci) zahrádku?

- a) ano
- b) ne

3. Jaké výhody má podle Vás bydlení ve vašem městě (obci)?

- a) život je tady klidnější
- b) lidé se zajímají více jeden o druhého
- c) vlastnictví zahrádky, popřípadě hospodářství
- d) jiné

4. Jaké nevýhody má podle Vás bydlení ve vašem městě (obci)?

- a) málo pracovních příležitostí
- b) zlé možnosti nákupu a využívání služeb
- c) málo možností na seberealizaci
- d) za vším je potřeba dojíždět
- e) jiné

5. Co navrhuje zlepšit, změnit, zkvalitnit pro zlepšení kvality života ve vašem městě (obci)?

.....

B. SPOLUNAŽÍVÁNÍ A SOUSEDSKÉ VZTAHY VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)?

6. Jaké vztahy dle vašeho názoru převládají mezi sousedy ve vašem městě (obci)?
- a) přátelsky důvěrné
 - b) vztahy dobrých známých
 - c) dobrá spolupráce bez speciálního osobního vztahu
 - d) lhostejné vztahy
 - e) chladné, trochu napjaté vztahy
 - f) závist, občasné hádky
 - g) časté hádky, spolupráce téměř nemožná

C. ZDRAVOTNÍ PÉČE (PRO DĚTI, MLÁDEŽ A DOSPĚLÉ) VE VAŠÍ OBCI:

7. Jak hodnotíte zdravotní péči ve vašem městě (obci)?

a) Zdravotní péče pro děti a mládež	1	2	3	4	5
b) Zdravotní péče pro dospělé	1	2	3	4	5

8. V rámci zdravotní péče jsem spokojen s

.....

9. V rámci zdravotní péče jsem nespokojen s

.....

D. SOCIÁLNÍ PÉČE (ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÍ A STARŠÍ OBYVATELÉ) VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)

10. Jak byste charakterizovali kvalitu sociální péče ve vašem městě (obci)?

1 2 3 4 5 není

11. Co by se dle vašeho názoru mělo zlepšit, zkvalitnit a jaký typ sociální péče ve vašem městě (obci) chybí?

.....

E. ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)

12. Jak hodnotíte úroveň výchovy a vzdělávání ve vašem městě (obci)? 1 2 3 4 5

.....

.....

13. Co by se dle vašeho názoru mělo zlepšit, zkvalitnit a doplnit, co vám v rámci školních zařízení chybí?

.....

14. Je dostatek zájmových a vzdělávacích kroužků pro děti a mládež ve vašem městě (obci)?

a) ano b) ne

Vysvětlete:

chybí?.....

F. KVALITA A SORTIMENT SLUŽEB VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)

15. Jak hodnotíte kvalitu a sortiment obchodů a služeb ve vašem městě (obci)?

a) možnosti nákupu potravin	1	2	3	4	5	nejsou
b) možnosti nákupu drogistického zboží	1	2	3	4	5	nejsou
c) možnosti nákupu průmyslového zboží	1	2	3	4	5	nejsou
d) možnosti nákupu obuvi	1	2	3	4	5	nejsou
e) možnosti nákupu oděv, textilu	1	2	3	4	5	nejsou
f) krejčířství	1	2	3	4	5	nejsou
g) sklenářství	1	2	3	4	5	nejsou
h) elektrikářské služby	1	2	3	4	5	nejsou
i) vodárenské služby	1	2	3	4	5	nejsou
j) kadeřnictví, holičství, pedikúra	1	2	3	4	5	nejsou
k) truhlářské služby	1	2	3	4	5	nejsou
l) zámečnické, soustružnické služby	1	2	3	4	5	nejsou
m) autoopravárenské	1	2	3	4	5	nejsou
o) poštovní služba	1	2	3	4	5	nejsou

16. Které typy služeb vám nejvíce chybí?

.....

17. Co by se dle vašeho názoru mělo zlepšit, zkvalitnit a doplnit v sortimentu služeb?

.....

G. MOŽNOSTI SPORTOVNÍCH A REKREAČNÍCH AKTIVIT - PRO DĚTI, MLÁDEŽ A DOSPĚLÉ V OBCI A JEJÍM OKOLÍ

18. Jak hodnotíte možnosti rekreačních a sportovních aktivit ve vašem městě (obci)?

a) fotbal	1	2	3	4	5	nejsou
b) tenis	1	2	3	4	5	nejsou
c) volejbal	1	2	3	4	5	nejsou
d) lyžování	1	2	3	4	5	nejsou
e) koupání	1	2	3	4	5	nejsou
f) vodní sporty	1	2	3	4	5	nejsou
g) cykloturistika	1	2	3	4	5	nejsou
h) vycházky	1	2	3	4	5	nejsou
i) jiné	1	2	3	4	5	nejsou

19. Které zázemí pro sport a rekreaci je dle vašeho názoru ve vašem městě (obci) nerozvinuté a má potenciál pro rozvoj, zároveň vám chybí?

H. KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKTIVITY VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)?

20. Jak hodnotíte kvalitu a pestrost kulturních a společenských aktivit ve vašem městě (obci)?

1 2 3 4 5 nejsou

21. Co byste navrhovali zlepšit a zkvalitnit v oblasti kulturních a společenských aktivit?

.....

I. HODNOCENÍ MOŽNOSTÍ/ROZSAHU PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI) A V OKOLÍ

22. Jak hodnotíte celkové možnosti/rozsah/pestrost nabídky pracovních příležitostí ve vašem městě (obci) a okolí?

1 2 3 4 5 nejsou

23. Jak hodnotíte podmínky pro podnikání ve vašem městě (obci)?

1 2 3 4 5 nejsou

24. Co je potřeba dle vašeho názoru zlepšit, zkvalitnit, nebo vybudovat pro rozšíření nabídky pracovních příležitostí ve vašem městě (obci)?

.....

25. Jaké nové pracovní příležitosti (v jaké oblasti) byste Vy osobně uvítal/a ve vašem městě (obci)?

a) v zemědělství	e) v obchodě a službách
b) v průmyslu	f) v cestovním ruchu
c) v řemeslné výrobě	g) v jiném odvětví
d) ve stavební výrobě	

J. VEŘEJNÁ DOPRAVA, KVALITA A PODMÍNKY VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI) A OKOLÍ

26. Jak hodnotíte kvalitu veřejné (autobusové, příp. vlakové) dopravy z vaší obce (města) do centra regionu?

1 2 3 4 5

27. Jak hodnotíte kvalitu veřejné (autobusové, příp. vlakové) dopravy z vaší obce (města) do jiných obcí v okolí (v zázemí)?

1 2 3 4 5

28. Dojíždíte za prací mimo vaše město (obec), kterému dopravnímu prostředku dáváte přednost?

a) autobus	e) bicykl
b) vlak	f) chodím pěšky
c) auto	g) jiné
d) motocykl	h) nedojíždím

29. Můžete uvést i důvod zvoleného dopravního prostředku?

- a) finanční nenáročnost
- b) kratší vzdálenost mezi místem bydlení a zaměstnáním
- c) dobrá kultura cestování
- d) jiné

.....

30. Co navrhujete zlepšit, zkvalitnit v oblasti zvýšení kvality veřejné dopravy z vaší obce (města)?

.....

K. BEZPEČNOST VE VAŠEM MĚSTĚ (OBCI)

31. Jaký je váš názor na vaši bezpečnost a bezpečnost vašeho majetku v místě, kde žijete?

1 2 3 4 5

32. Jak hodnotíte rozsah kriminality ve vašem městě (obci)?

1 2 3 4 5

33. Co navrhuje pro zvýšení bezpečnosti obyvatel a jejich majetku ve vašem městě (obci)?

.....

L. ZAPOJENÍ OBYVATEL MĚSTA (OBCE) DO VEŘEJNÉHO ŽIVOTA

34. Jak hodnotíte zapojení obyvatel města (obce) do veřejného života a veřejně-prospěšných činností ve vašem městě (obci)? Jsou obyvatelé aktivní?

1 2 3 4 5

M. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ MĚSTA (OBCE)

35. Jak hodnotíte celkový vzhled, dojem, který město (obec) vyvolává?

1 2 3 4 5

36. Jak hodnotíte kvalitu životního prostředí ve vašem městě (obci)?

1 2 3 4 5

37. Ohodnoťte prosím kvalitu vybraných složek životního prostředí

a) kvalita ovzduší	1	2	3	4	5
b) hluchnost prostředí	1	2	3	4	5
c) množství zeleně	1	2	3	4	5
d) čistota ulic a veřejných prostranství	1	2	3	4	5

Místo narození

Místo trvalého bydliště

Pohlaví:

muž

žena

Věk:

do 20 let

20-29 let

30-39 let

40-49 let

50-59 let

60 a více let

Vzdělání

základní

střední bez maturity

střední s maturitou

vysokoškolské

Zaměstnání:

zaměstnanec

podnikatel

rodičovská dovolená

nezaměstnaný

student

důchodce

Děkujeme za Váš čas a ochotu !